

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1931
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉI

Egyenlő jogok, egyenlő kötelességek

A kormány és a romániai magyarság vezetői közötti tárgyalások — a kiadott hivatalos jelentés szerint — elvi megegyezéssel végeztek. Az elvi megegyezés arra vonatkozik, hogy a magyarság is maga teljes egészében csatlakozik a Nemzeti Ujjáépítés Frontjához és abban külön magyar osztály keretében képviseli és védelmezi nemzeti, gazdasági, egyházi, kulturális és egyéb népi jogait. Amikor a magyarság egyrészt ezzel tanubizonyosságot tesz, hogy a jövőben is állampolgári lojalitással bekapcsolódik az ország építő munkájába, másrészt a kormány a többségi nemzet részéről és az államhatalom képviselőitől hasonló biztosítékot nyújt a nemzetkisebbségi, az alkotmányban és az ország alaptörvényeiben lefektetett jogok elismerésére. Hogy itt nem egy romániai népcsoportnak egyszerű belépéséről egy pártba van szó, hanem nemzetkisebbségi elhelyezkedésnek intézményesítéséről és az államkeretek között, bizonyítja a tárgyalások hosszadalmasága, ami, viszont az okoz, hogy bizonyára a nemzeti élet minden viszonylatára kiterjednek. Az elvi megegyezés megvan és most a gyakorlati megvalósítás módjainak megállapítása van még hátra. Itt olyan részletkérdések adódnak, melyek megoldása a gyakorlatban nagy figyelmet igényel és pontos körülhatárolását bizonyos jogköröknek, úgy, hogy az elintézés nem volt egyszeri összejövetel után várható. Hogy nem a régi értelemben vett politikum játszotta a vezérszerepet a tárgyalásokban, kiderül abból, hogy a kormány elsősorban az egyházi, kulturális és gazdasági szervezetek hivatott vezetőivel vette fel a tárgyalások fonalát és mikor az alapvető kérdéseket már megvitatták, került sor a többi magyar közéleti férfi meghallgatására. Talán úgy mondhatnók, hogy miután a nagy kérdéskomplexum elvi része tisztázást nyert, következett a gyakorlati emberek szerepe, hogy jogi formába öntsék azt, ami az elvi megegyezésnek tartalma. Hinni akarjuk, hogy az a feszültség nemzetközösségi és nemzetkisebbségi állampolgárok között, melyet a politika sokszor szenvedelmes küzdelmei és a politikai elfogultság eredményezett, a végleges megállapodás létrejötte után enyhülni fog és valóban egyforma kötelezettségekkel, de egyforma jogokkal is az ország minden polgára odasorakozhatik a nemzeti ujjáépítés arcvonalába.

Hinni akarjuk, — amint azt a kormány hivatalos lapja írja, — hogy megértő szellemben nem tesznek majd különbséget az állampolgárok között és sohasem lesznek első és másodosztályú állampolgárok. A lap szerint ez a megkülönböztetés távol is áll a román néplélektől és megvalósul majd a jogok és kötelességek teljes egyenlősége az ország valamennyi fia számára, akik ugyanazt az eszményt, ugyanazokat a törekvéseket és érdekeket szolgálják. Valóban, mi, akik mindig együtt éltünk a különböző származású népcsoportok között, mélyesen átérzük ennek a megállapításnak az igazságát. A nép egyszerű fiai között soha nem voltak nemzeti ellentétek, soha nem fajultak el a villongások és számtalan példának voltunk tanúi, amikor a politikán túl, a különböző népek fiai a gyakorlatban adtak tanítást az egymásrautaltság érzésének érvényesítéséből. Ennek az egymásrautaltságnak az élet parancsa szerinti tudatosítását kell szolgálnia többek között a kormány és a magyarság közötti megegyezésnek. A kormány és a magyarság közötti tárgyalásokon bizomány és a magyarság közötti tárgyalásokon bizományra hozottak el konkrét kívánásokat is, olyanok, melyek a mult egyes tévedéseinek és hibáinak orvoslását célozzák. Ilyenek például a nyelvviszga miatt nyugdíjkorosztályoktól megfosztott nemzettestvéreink ügye, bizonyos politikai perek likvidálása, iskolai sérelmek orvoslása, szervezkedési lehetőségek

A francia baloldal sürgeti a spanyol háboruba való beavatkozást

Londonban nyugodtan mérlegelik a nemzeti csapatok előnyomulása folytán adódott helyzetet. — Franco nem enged át területet a külföldi hatalmak egyikének sem

Befejezés előtt a spanyol belháboru

Londonból jelentik: A spanyol tragédia a befejezéshez közeledik. Franco tábornok újabb előnyomulása megpecsételni látszik a köztársasági haderő sorsát és Franco kihasználni igyekszik helyzeti előnyét. Tegnap a nemzeti repülőgépek ötször repültek el Barcelona felett és dobáltak le bombákat.

Húsz épületet a bombák megrongáltak és 17 ember súlyosan megsebesítettek.

Franciaországban rendkívül nagy a nyugtalanság a nemzeti csapatok sikerei miatt. A szociáldemokraták és a kommunisták egyre nagyobb agitációt fejtenek ki annak érdekében, hogy a spanyol-francia határt megnyissák. Maga Leon Blum volt, miniszterelnök harcol a legerősebben azért, hogy a határokat megnyissák, hogy a köztársasági Spanyolországnak segítségét nyújtsanak.

Daladier miniszterelnök a baloldali pártok egyre erőteljesebb nyomása következtében nehéz helyzetbe került.

Daladier maga is elismeri, hogy súlyosan sértené Franciaország érdekeit, ha nyugati határa mentén egy nacionalista birodalom terülne el. A francia kor-

mány ezért nem tekintheti közömbösen azokat az eseményeket, amelyek nyugati határán történnek.

Párisból érkező magánhíradások szerint Franciaország

négy hadtestet szándékozik Spanyolországba küldeni,

a köztársasági hadsereg segítségére. Egyes körök szerint, a négy hadtestet csupán a határra vezénylik a spanyol-francia határ szigorúbb ellenőrzése érdekében.

Barcelonából jött híradás közli, hogy a spanyol köztársasági csapatok két megerősített vonalra vonultak vissza. Az egyik védelmi vonal Terre előtt vonul el és kettős fuárkókból áll. A második védelmi vonal tizenöt kilométernyire van Barcelonától. A harc ezeken a pontokon fog eldőlni.

A köztársasági kormány a legutóbbi napokban nyolc korosztályt hívott be.

A tizenhét és tizennyolc éves ifjakat is katonai szolgálatra kötelezi.

A tizenöt és tizenhat éves ifjakat az erődítési munkálatok elvégzésére osztják be.

A köztársaságiak harca a Granadai vasútvonalért

Barcelonából jelentik: A köztársasági főhadiszállásról jelentik, hogy az estramadurai fronton nagy veszteséggel visszaverték a Castuera-hegység ellen indított nemzeti támadásokat, majd ellentámadásba mentek át és elfoglalták Puerto Calabart. A harc este nyolc óráig, óriási felhőszakadás közben folyt le. Az andalúziai fronton a köztársaságiak megtámadták a Granadától északnyugatra, 28 kilométernyi távolságban fekvő maolini zónát, megtörték az ellenesség ellenállását, majd pedig a Velilalas völgyéig nyomultak előre és ez az előnyomulás tovább tart a Granada, Alcala és Lareal közötti út felé. A köztársaságiak már csak 10 kilométernyi távolságban vannak a Granada—sevillai vasútvonaltól, félkör alakú állást foglalva el a Siera Nevada-hegységen.

A Reuter-ügynökség jelenti: A köztársaságiak Granadától északnyugatra két helyen is áttörték a nemzeti vonalait és már csak 10 kilométernyire vannak attól a vasútvonaltól, a mely Granadát összeköti a nemzeti kezén lévő területekkel. Az előrsők 10 kilométernyire közelítették meg Granadát.

A NEMZETIEK 80 KILOMÉTERRE ALLANAK BARCELONÁTÓL

Leridából jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Az a három nemzeti hadsereg, amely jelenleg Barcelona felé tart, már csak 80 kilométernyi távolságra van kitűzött céljától. A front kiterjedése 150 kilométer és Tremptől északra,

Cerveran és Belpraton keresztül Tamaritig halad. A front közepén a nemzetiek a Gaya-folyó jobb partjára szorították át a köztársaságiakat.

AMERIKA ADOMÁNYA A SPANYOL NÉPNEK

Newyorkból jelentik: A semleges segélyező bizottság 7150 hordó lisztet küldött Spanyolországba, hogy ezt a mennyiséget mindkét harcoló fél között szétosszák.

A SPANYOL-KÉRDÉS A NÉP- SZÖVETSÉG ELŐTT

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelenti: A népszövetségi tanács első ülését a spanyol-kérdésnek szentelték. A Petit Parisien kiemeli Bonnet beszédének azon részleteit, amelyek a polgári lakosság bombázásával és kiéheztetéséről szólnak. A francia kormány tovább folytatja erőfeszítéseit, hogy a Vörös Kereszt útján segítséget nyújtson a nyomorban szenvedőknek. Megemlíti a lap, hogy Del Vayo, a köztársaságiak képviselője, fenntartotta magának a jogot arra, hogy később szólaljon fel, mert nem akarta kisebbiteni azokat az előnyöket, amelyeket a nemzetközi katonai bizottság megállapításai biztosítottak neki. A megállapítás szerint ugyanis Negrin kormánya eleget tett az idegek elszállítására vonatkozó megállapodásnak, míg a burzsoi kormány ezt nem tette.

A L'Oeuvre szerint Genfben olyan hangulat uralkodik, hogy amennyiben a nemzetiek elő-

biztosítása, a hangoztatott jogegyenlőségből és az alkotmány szelleméből folyó jogok egyformaságából következő elhelyezkedési lehetőségek garantálása és egyéb olyan igények kielégítése, melyek az államrendet nem felforgatni, hanem alátámasztani hiva-

tottak. Románia egész magyarsága feszült érdeklődéssel és reményteljes várakozással tekint a tárgyalások befejezése elé, mert ezeknek eredményétől várja, hogy minden fia aktív tagja lehet majd a nemzeti ujjáépítés frontjának

nyomulása tovább tart a Pyrenneusok felé, akkor a világ közvéleménye is meg fog változni, mert ebben az előnyomulásban fenyegetés rejlik a London—párisi tengely felé.

FRANCIA AGGODALOM — ANGOL HIDEGVÉR

Londonból jelentik: A Times írja: Nem lehet csodálkozni, hogy Franciaország aggodalommal tekint a nemzetiek gyors előnyomulása elé, mert a köztársasági ellenállásának megtörése után Spanyolország vazallusává válhat Olaszországnak. Angliában a közvélemény, amely nincs oly közelről érdekelve, nem tart ettől, mert hisz Franco tábornok erélyében, hogy egyenes és erős Spanyolországot akar létesíteni és nem lesz hajlandó olyan engedmények megadására, amitől a francia közvélemény fél.

MUSSOLINI BIZTOSÍTOTTA SPANYOLORSZÁG TERÜLETI ÉPSÉGÉT

Londonból jelentik: A Havas-ügynökség jelenti: Spanyolország jövőjével és a nemzetiek offenzívájának sikerével foglalkoztak tegnap a londoni lapok. Valamennyi újság elismeri, hogy a köztársasági csapatok a sokszoros túlsúllyal szemben kitűnően állták meg helyüket. A News Chronicle azt írja, hogy Franciaország jogosan nyugtalankodhat, annak dacára, hogy Chamberlain biztosítékot kapott Spanyolország területi sérthetlenségéről Mussolinitól. Nem hihető, hogy Franco, aki annyival tartozik Hitlernek és Mussolininek, kivonhatja magát Németország és Olaszország befolyása alól. A lap barcelonai tudósítójá beszámol arról is, hogy a lakosság és a köztársasági hadsereg a gyengeségnek semmi jelét sem adja. Juan Sarabia, a köztársasági csapatok főparancsnoka kijelentette, hogy hadserege teljesen intakt és hogy a háború végleges eredménye nincs összefüggésben a területek elfoglalásával, vagy elvesztésével.

A Times csodálattal ír a köztársaságiak vitézségéről és elszántságáról, de attól tart, hogy az újabb tömeges mozgósítások nem lesznek elég-ségek a nemzetiek előnyomulásának megállítására.

FRANCO TILTAKOZIK SPANYOLORSZÁG TERÜLETÉNEK MEGCSONKITÁSA ELLEN

Burgosból jelentik: Franco tábornok a Reuter-ügynökség tudósítója előtt nyilatkozatot tett arra vonatkozólag, igaz-e, hogy Spanyolország területének egy részét idegen állam javára engedni át.

— Az a vitézség, — mondotta Franco tábornok — amelyet a nemzetiek csapatok kifejtettek, még nagyobb lesz abban az esetben, ha valaki fenyegetné Spanyolország területi épségét.

Temesmegye a szegény gyermekekért

Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus elnöklétével a vármegye házában értekezlet volt, a melyre a különböző román és nemzetikisebbségi jótékony egyesületek és intézmények képviselőit hívták meg. Plesa Ioan dr. megyei főorvos előadta, hogy úgy Temesvárott, mint a megye különböző falvaiban sok szegény gyermek van, akiket szüleik nem képesek rendes étellemmel és ruházattal ellátni. Ennek következménye az, hogy ezek a gyermekek elsenyvednek, egészségileg teljesen legyengülnek. Sokan ezek közül korán elpusztulnak, ha pedig életben maradnak, úgy nem fejlődnek kellően és felnőtt korukban is gyengék, betegeskedők maradnak. Szükséges tehát, hogy ezeknek a gyermekeknek az érdekében a társadalom megmozduljon és gondoskodjék róla, hogy táplálót eladlhoz és egészségüket megóvó ruházathoz juttassa őket. Erre azonban elégtelen a szórványos adakozás, hanem a tervszerű, rendszeres gondoskodás szükséges. Ez csak úgy valósítható meg, ha erre a célra megfelelő pénzalapot teremtenek. Az értekezlet résztvevői helyeselték a felvetett eszmét és annak megvalósítási lehetőségeiről hosszabb vitát folytattak. Végül bizottságot küldtek ki megfelelő javaslat kidolgozására.

Calinescu belügyminiszter ma fogadta a magyarság vezetőit

BUCURESTIBŐL jelen'ik: Armand Calinescu belügyminiszter kedden együttes kihallgatáson fogadta Silviu Dragomir kisebbségi kormánybiztos és a magyar kisebbség küldött seggét, amelynek tagjai a következők voltak: báró Bánffy Miklós, dr. Szász Pál, gróf Bethlen György és Gyárfás Elemér.

A belügyminiszternél történt kihallgatást megelőzőleg a magyar vezérférfiak a Splendid szállodában folytattak megbeszélést. Ezekről

azonban nem ad'ak ki hivatalos jelentést. Gyárfás Elemér dr. kedd délután ismét megjelent Silviu Dragomir dr. kormánybiztosnál és amikor a kihallgatásról visszajött, nem hivatalos formában nyíla közölte az újságírók előtt. Kijelentette, hogy

a megegyezés lényegileg létrejött és most már csak a végleges formábaöntés van hátra.

Bombamerényletek Angliában

Az „Ir köztársasági haderő“ terrorcselekményei

Londonból jelentik: Az Anglia különböző városai-ban történt sorozatos robbantások és merényletek híre az egész országban általános aggodalmat keltet. Anglia nagyobb városai-ban a hatóságok már hétfőn megtették a szükséges védelmi intézkedéseket és a középületeket az elmúlt éjszaka karhatalom őrizte. Eddig

Londonban 3 robbanás, Liverpoolban szintén 3, Manchesterben 2 robbanás és két másik városban 1—1 merénylet történt.

Londonban a nagy villamos műveke, a Themse felől naszódik védik, míg a szárazföldről karhatalmi csapatok. A Scotland Yard vezetője kedden délelőtt a merénylet ügyében részletes megbeszélést folytatott a belügyminiszterrel és azt hiszik, hogy újabb intézkedések hozatalára fog sor kerülni. Az már megállapították, hogy a forradalmi ir hadsereg veze-

tői napokkal ezelőtt Londonba érkeztek és közülük többen nyomtalanul eltűntek.

Anglia összes nagyobb városai-ban mozgósított rendőrcsapatok őrizték az elmúlt éjjel az összes fontosabb pontokat, a gázműveket, a villamostelepeket, a vízvezetéki tartályokat és a közlekedési csomópontokat. Valószínű, hogy

rendkívüli óvintézkedésekkel gondoskodnak az összes miniszterek személyes biztonságáról.

A bombarobbanások színhelyén megtalálták az ir köztársasági hadsereg forradalmi kiáltványának foszlányait. A kiáltvány kijelenti, hogy ütött a cselekvés órája az ir köztársaság megvalósítására.

Ki az angolokkal Irországból — mondja a kiáltvány.

Az eddigi adatok azt mutatják, hogy a merénylet-sorozatot alaposan kitervelték és központi helyről irányították.

Az evangélikus nőegylet beszámolt dicséretes emberbaráti működéséről

A temesvári evangélikus nőegylet tegnap délután tartotta a rendes évi közgyűlést az evangélikus egyház tanácstermében. Argay Györgyné elnöknő, Argay főesperes felesége nyitotta meg a közgyűlést, amelyen a tagok szép számban jelentek meg. Argayné szívvelyesen üdvözölte a megjelenteket, majd mély hatást keltett szavakban méltatta az elmúlt évben meghalt dr. Márk Jakabné érdemait, aki tizenöt éven át vezette a nőegyletet és mindenkor a legagilisabb tevékenységet fejtett ki. Emléket a közgyűlés jegyzőkönyvileg örököltette meg.

Az elnökség évi jelentését ezután Anwen-der Henrikné, nőegyleti jegyző terjesztette elő és beszámolt a nőegylet múlt évi működéséről, a jótékony terén kifejtett áldozatkész tevékenységről. A nőegylet az elmúlt évben három nagyszabású ünnepélyt rendezett, amely a jótékony cél érdekében szép erkölcsi és anyagi eredménnyel járt. A pénztári jelentést Wagner Viktorné mutatta be. Ebből a jelentésből kité-
tűnt, hogy az evangélikus nőegylet

az elmúlt év folyamán Kisodán házat vásárolt, amelyet idővel agok menházává kíván átalakítani és kifejleszteni.

A nőegylet szegény családokat anyagi támogatásban részesített, szükös anyagi viszonyok között élő evangélikus tanulók számára könyveket szerzett, egy főiskolai növendéknek a tandíját fizette és havi segélyben részesítette, karácsonykor és húsvétkor, a konfirmáció alkalmával pedig szegény gyermekek felruházott. Körülbelül ötven szegény gyermek részesült az elmúlt esztendőben ruhasegélyben, negyvenöt szegény pedig élelmi- és pénzbeli segélyt kapott.

Három család ezenkívül állandó havi támogatást nyert.

Ezeknek a különböző segélyvezéseknak az értéke megközelítette a százezer leit.

A közgyűlés az összes jelentéseket elfogadta és meleg köszönetet mondott a vezetőségnek az eredményes munkásságért. Ezután a választásokra került a sor. A két évre megválasztott tisztikar megbízatása lejárta és megválasztották az új vezetőséget. Elnöknő lett Anwen-der Henrikné, alelnöknő Galter Traugottné, pénztáros Wagner Viktorné, jegyző Schemmel Viktorné. Végül nyolc tagból álló választmányt alakítottak, mire a közgyűlés véget ért.

Ma kezd meg a januári nyugdíjak számfejtését a temesvári hármas számú adóhivatal

A temesvári hármas számú adóhivatal ma kezd meg az Erzsébetváros és Józsefváros területén lakó nyugdíjasok januári illetményeinek számfejtését és a nyugdíjkonvények látamozását a következő sorrendben: szerdán délelőtt 8—1 óra között a katonai, hadirokkantak, árva és özvegyek, valamint a vasúti nyugdíjasok közül az A—M betűsök nyugdíjkonvnyét látamozzák. Ma délután 4—6 óra között az N—Z betűs vasúti nyugdíjasok jelentkezzenek januári nyugdíjuk számfejtése érdekében. Holnap, csütörtökön délelőtt 8—1 óra között az A—G betűs polgári

nyugdíjasok és holnap délután 4—6 óra között a P—Z betűs polgári nyugdíjasok januári nyugdíját számfejtik. Az adóhivatal kéri a nyugdíjasokat, hogy hozzák magukkal a rendőrség által kiállított életbenléti bizonyítványt is, mert anélkül nem látamozzák konvényceskéiket. Az első számú adóhivatal szombatn kezd meg a januári nyugdíjak számfejtését. Sorrendet nem állapítanak meg. Mindazok a nyugdíjasok jelen'kezzenek, akiknek megvan a rendőrségi bizonyítványuk. A kettős számú adóhivatal előreláthatólag a jövő héten számfejtja a januári nyugdíjakat.

MAGYAR BÁL
A TEMESVÁRI KULTURPALOTA NAGYTERMÉBEN

Visszavándorlás

A kisebb népvándorlások korszakát éljük. Politikai, faji, gazdasági okok következményeképpen az emberek milliói váltak Európában hontalanná. Ezek a szerencsétlenek most újból meg akarják teremteni a leomlott családi tűzhelyet és igyekeznek elhelyezni, ahogyan számukra letelepedési alkalom nyílik, vagy a régi kontinensen, vagy messzi tengerentúli országokban. Az emigráns kérdés megoldása áll tehát a politikai megfontolások előterében, mert mindaddig nem lehet tökéletes gazdasági rend Európában, míg nem jut békés révbe e mind nagyobb számban növekvő hazátlan hadsereg. Van azonban egy ország, amely e súlyos viszonyok közepette is azzal a tervvel foglalkozik, hogy valaha kivándorolt népességét visszatelepítse, hogy visszahozza az anyaországba fiait, akik évtizedek folyamán a szélrózsa minden irányában elszéledtek, sőt gyökeret vertek ott, ahol új hazát találtak. Ezt a visszavándorlást, ezt a reemigrációt Olaszország szorgalmazza. A háboru előtt évente fél millió olasz hagyta el az anyaországot. A világ minden országaiban kerestek munkalehetőséget, megélhetést ezek a kivándorlók, maga Mussolini is belekóstolt ebbe az életmódba, alaposan kitapasztalta az emigrációs lét minden hányatátait és keserveit. A háboru előtt nagyszerűen kerestek a kivándorlási ügynökségek, melyek rózsás ígéretekkel felbuzdították száz ezreket kalandos vállalkozásokra, mert a szegény néposztály kapva az alkalom, hogy egy kis pénzt kereshessen, hogy kimeneküljön a sivár, semmi jobbulással sem biztató rélkülölséből. Akik azután vitték valamire, azok csakhamar kihozták családjait is s ezek az új otthon talált emigránsok azután elveszték a haza számára, mert rendszerint felvették annak az országnak állampolgárságát is, ahol kivirult a boldogabb élet számukra. 1870 óta tépdeste Olaszország testét ez az emigrációs mozgalom. Statisztikai adatok alapján kiszámították, hogy Olaszország lakossága ma egy harmadával, sőt talán a duplájával több volna, ha élet- és munkalehetőséget tudott volna adni mindazoknak, akik 1870 óta kivándoroltak. De a háboru előtti kormányok, nem hogy ellenették volna ezt az emigrációs mozgalmat, hanem épp ellenkezőleg, egyenesen pártfogolták, elősegítették azt. Az volt a vélemény, hogy Itália szegény és minden elsőrangú nyersanyagot nélkülöző ország, amely képtelen népességét eltartani. Tehát menjen csak mindenki, aki nem tud megélni Isten nevében, amerre lát. Még azt sem szorgalmazták a hatóságok, hogy legalább állampolgárságukat megtartsák a kivándorlók. Így azok számára tényleg az volt a legjobb megoldás, hogy csakhamar egyenjogú polgárai legyenek annak az országnak, amelynek vendégzetetét élvezik. Mindez azonban egyetlen csapásra megszűnt, amikor 1922-ben Mussolini jutott uralomra. Azonnal megszűnt az utlevél-eső. Azonnal csak az mehetett ki az országból, aki turisztikai, szórakozási, vagy üzleti célból utazott el meghatározott időre, munkát pedig csak az vállalhatott külföldön, akinek számára már ez eleve irásbellel biztosítva volt. Az olaszok ugyanis kiváló szakmunkások, sok munkaágban egyenesen keresték őket. Ezentul azonban a hatóságok csak igen nehézkesen engedték ki őket. Egy ideig azt hitték külföldön, hogy ez a kivándorlási tilalom afféle politikai vesztegár, de kiderült, hogy mélyebb megfontolások rejlenek e nagy tartózkodás mögött. A faszizmus minden polgárát meg akarta tartani a haza számára, sőt visszahoztatni még azokat is, akik már másutt gyökeret vertek. Pedig épp Franciaország szívesen adta meg a rengeteg számú ott tartózkodó olasznak az állampolgárságot, már azért is, hogy elnéptelenedésében új vérrel felfrissüljön. Azonban ez a tendencia nem volt inyére a Duce-nak. Eppen ezért mindenütt külföldön társaságok alakultak az emigránsok érdekében: olasz kórházak, iskolák, csecsemő- és gyermekvédő intézmények stb. Megalakult az olaszokat reparáló nemzetközi bizottság, amely a külügyminisztérium mellett működik és nagyszerű működést fejt ki. Ma már a mérleg jobb oldalra billent. Már több a visszakivándorló, mint kivándorolni akaró olasz. A külföldön tartózkodó

A szabadtermészet és örökszép muzsika

ünnepe

A TIROLI HANGVERSENY

A nagy farsangi filmesemény!

Befejezést nyert Csáky magyar külügyminiszter berlini látogatásának hivatalos része

Elsimultak a bécsi döntés nyomán felmerült nézeteltérések. — A Kárpátalján már megkezdték az utak és vasutak építését

Berlinből jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter berlini tartózkodásának második napján, kedden délelőtt fél 11 órakor megkoszorúzták a hősök emlékművét. Az emlékmű előtt díszszázad állott fel és a magyar külügyminiszter érkezésére a rossz időjárás ellenére is, nagy tömeg várakozott. Csáky gróf Harlen német külügyminiszteri protokoll-főnök helyettesének kíséretében érkezett az emlékműhöz, ahol Seipel altábornagy, Berlin katonai parancsnoka fogadta, elléptek a díszszázad arcvonala előtt, majd az emlékmű belsejében Csáky hatalmas koszorút helyeztet el. Amikor Csáky gróf és kísérete kijött, a díszszázad díszmetetben lépett el előtte. Délben fél 1 órakor Csáky gróf Göring vezértábornoknál tett látogatást.

Csáky gróf magyar külügyminiszter és Göring vezértábornagy megbeszélése 1 órát tartott és igen szívélves lefolyású volt. Délben két órakor a magyar külügyminiszter részt vett azon a villásreggelin, amelyet Ribbentrop külügyminiszter rendezett tiszteletére. Ezzel a villásreggelivel Csáky berlini tartózkodásának hivatalos programja befejeződött és a magyar külügyminiszter szerdán délben utazik vissza Budapestre.

Londoni jelentés szerint a Times azt írja, hogy Csáky berlini látogatása alkalmat ad arra, hogy tisztázzák a bécsi döntés óta Magyarországnak és Németországnak közt felmerült összes nézeteltéréseket. Csáky nem Berlinben írja alá a kommunistaellenes egyezményt, hanem erre Budapesten kerül a sor későbbi időpontban. Úgy hiszik, hogy

Magyarország példáját fogja követni hamarosan Csehszlovákia, Jugoszlávia és Lengyelország is.

Ribbentrop német külügyminiszter legközelebbi varsói látogatása során szóba hozza ezt a kérdést és ugyanezt fogja tenni Göring belgrádi utazása alkalmával. Chwalkovszky cseh külügyminiszter berlini látogatásakor a csehek csatlakozásának részleteit vitatják majd meg.

A Times szerint nem lehet tudni, milyen messzire mennek Németország tervei,

de bizonyos, hogy a Kárpátalján már megkezdték német felügyelet mellett a nagyszabású utak és vasúti vonalak építését.

A párisi Temps megállapítja, hogy Középeurópában olyan sakkjáték folyik Ausztria csatlakozása és Csehszlovákia felosztása óta, amelynek

előhíráza Csáky magyar külügyminiszter berlini látogatása.

Kétségtelen, hogy a németek kelet felé akarnak terjeszkedni. Megnehezíti azonban a nagyukrán terv megvalósítását az, hogy

az oroszok lázas ütemben népkicserélést folytatnak, a határ környékén lakó fehérorosz ukránokat Szibériába telepítik át

és helyükbe nagyoroszokat hoznak Ukrajna területére. Ezek után nem marad más hátra a németeknek, mint megerősíteni a barátságot Magyarországgal és Romániával.

Márton Áron püspök felszentelése

Márton Áron erdélyi római katolikus püspök felszentelése — mint megírtuk — február 12-én, vasárnap délelőtt 9 órakor lesz Kolozsvárt a Szent Mihály templomban. A felszentelést Andrea Cassulo bucaresti pápai nuncius, érsek végzi Fiedler István Szatmár-nagyvárad és Pacha Ágoston temesvári püspökök részvételével. A ritka és lélekemelő ünnepség előkészítésén bizottság fáradozik, mely az érdeklődők és érdekeltek figyelmét egyelőre az alábbiakra hívja fel:

1. A felszentelésen résztvenni szándékozó és szállásra igényt tartó vidékiek szíveskedjenek ebbeli szándékukat február 2-ikáig Bálinth József kat. népszövetségi igazgatónál (Katolikus Népszövetség, Cluj, Str. Cogălniceanu Nr. 7.) feltétlenül levelezőlapon, vagy levélben bejelenteni, mert e határidőn túl jelentkezőknek a

rendező bizottság nem tud szállást biztosítani.

2. Szíveskedjenek nevüket, lakóhelyüket, foglalkozásukat pontosan megjelölni, valamint azt is, hogy mikor, melyik vonattal érkeznek Kolozsvárra. Közöljék, hogy egy, vagy két napra kívánják-e a szállást igénybe venni.

3. Azok, akik részvételüket pontos időben bejelentik, a meghívó alapján az ünnepségre szóló jegyeket (szállás, templomi belépő jegy, stb.) megérkezésük után a Kat. Népszövetség helyiségében fogják megkapni.

Tekintettel arra, hogy a templom befogadó képessége az elhelyezést nagymértékben korlátozza, egyesületek, testületek, stb. minél kevesebb taggal jelentkezzenek.

További tájékoztatásokat a szükséghez mérten a rendezőbizottság a sajtó útján fogja megadni.

olaszok száma egyébként óriási. Majdnem kéreke tíz millió. Ezek közül körülbelül két millió él Európában, Ázsiában és Afrikában, a többi nyolc millió pedig Amerikában. Természetesen mindannyit nem lehet egyszerre hazahozni, mert sorrendben kell helyet biztosítani és megéltetést a visszatérő hadseregek számára. Ezért kellett Mussolini számára Abesszinia és ezért követel

most is újabb tereket. A program mindenesetre óriási és már eddig is határozott eredményeket mutat fel. Mussolini pedig erősködik, hogy az utolsó olaszt is hazahozza, mert a mult idők vétkes mulasztásaival szemben egyenesen kötelező az új olasz nemzetre ez a történelmi jóvátétel.

(Flanour).

S C A L A

O L Y M P I A

Pénteken utoljára

délután 3, 5, 7 és 9.30,

I. rész: A NEPEK ÜNNEPE. — Ezt a gigantikus filmalkotást minden embernek kötelessége megnézni. — Kedvezményes- és szabadjegyek érvénytelenek. — Tekintettel a rendkívüli érdeklődésre, kérjük a vidékieket, hogy érkezésüket telefonon jelentsék. — Egész nap jegy, elővétel. — Telefon: 2379.

A legnagyobb fegyverszállító ravasz fondorlatai

Hogyan vezette be néhai Sir Bazil Zacharov a háboru piacára az első buvárhajót és a géplegyver első típusát

Sokan azt hiszik, hogy a buvárhajót a nagy világháboruban a németek találták fel és ők alkalmazták először. Tévedés ez, mert már régen foglalkoztak azzal a gondolattal, hogyan lehetne tengeralattjáró hajóval az ellenséget meg támadni, sőt feltalálta és meg is csinálta a buvárhajót pont félszázad évvel ezelőtt egy Nordenfeldt nevű svéd mérnök. Az új csodát a Dánia és Svédország közötti vizekben próbálták ki és a kísérlet minden tekintetben kitűnően sikerült. De a nagy flotta-hatalmak nem sokat vártak a találmánytól és Bazil Zacharovnak kellett jönnie, hogy azt elhelyezze a pusztító fegyverek piacán. Akkor még nem volt Sir, megszámlálhatatlan milliárdokkal sem rendelkezett a háboru démoni lelkű kufárja, de máris ismert volt fegyverszállítói körökben káprázatos ügynöki tehetsége révén. Zacharov sikra szállt a találmány érdekében és sikerült is Görögország részére eladni egy tengeralattjáró hajót. Így

a kis Görögország volt a világ első állama, amely ezzel a rejtelmes szerkezettel rendelkezett.

Volt is nagy riadalom az égei tengeren. Érdeklődtek a szomszédos államok, sőt Olaszország és Románia is, hogy milyen áron lehetne buvárhajót szerezni. Később ez az izgalom ellanyhult és Görögország akár berakhatta volna a világ egyetlen buvárhajóját a muzeumba, mert erről a forradalmi haditengerészeti újításról azután fél évszázadon keresztül egész a nagy háboru közepéig még csak szó sem esett.

Valamivel később azután ismét nagyon sugtak-bugtak a nemzetközi fegyvergyárosok. Szállt a hír, hogy egy Hiram Maxim nevű amerikai mérnök furcsa automatát szerkesztett, a mely nem nagyobb, mint egy közönséges puskas két keréken nyugszik. Ezzel az instrumentummal percenként száz lövést lehet leadni. De hisz ez tiszta ördöngösség! A szakértők a technika akkori állása szerint képtelenségnek tartották, hogy ez lehetséges legyen. Ellenben a mérnök csakhamar átjött Európába s hire járt, hogy az új löfegyvert a bécsi arsenalban bemutatja. Nordenfeldt nagy izgalomba esett, félt a konkurenciától. Kenyeres pártása. Zacharov, azonban megnyugtatta: — Ne félj barátom, majd csinálók én valami zavart. A kitűnő görögnek üzleti dolgokban sohasem voltak erkölcsi gálátsái. Sietve rohant Bécsbe, a bemutatott azonban már nem akadályozhatta meg. Ott volt mindenki, aki számított, a hadügyminisztérium urai, az összes generálisok, sőt maga Ferenc József is, aki, mint izzig-vérig katona, a legnagyobb érdeklődéssel várta a fejleményeket. A mérnök letérdelt, máris pattogzottak sorra a lövések. Nagyszerű, remek, de, hogy vagunk a célbiztonsággal? Erre bizonyos távolságra célábrát készítettek, amelyre Hiram mester mindenki bámulatára beléte: F. J. Ferenc József nevének kezdőbetűit. Szellemes udvarias ötlet. Teljes siker. Mára a császár üdvözölte először a zseniális feltalálót...

Közben azonban az újságírók csoportjába elegyedett egy szürke cilinderes elegáns magas ur és fenhangan csodálkozott:

— Remek, most aztán igazán kivágtá Nordenfeldt a rezet, ezt senki sem csinálja utána.

— De uram — vág szavába csodálkozva egy újságíró —, Hiram Maximnak hívják a feltalálót.

— Ó dehogya, — mondja a szakértő férfit —, ez a Nordenfeldt-féle géppuska, a világ legkitűnőbb fegyvere. És, hogy a mondottaknak még nagyobb sulya legyen, megismétli szavait angolul, olaszul, franciául. Néhány óra múlva már Nordenfeldt dicsőségét zengik az összes lapok. Ezután pedig Zacharov, — mert ő volt a közlékeny férfit, — a hadügyminisztérium urainak csoportjához siet, majd így szól hozzájuk:

— Valóban remek teljesítmény, csak az a kár, hogy ezt a cirkuszi teljesítményt nem tudja megcsinálni más, mint Hiram Maxim. Egy század milliméternyi eltérés a gép kezelésében már zavart csinál. Hogyan tudják majd az egyszerű katonák kezelni ezt a szerkezetet, mikor csak egyetlen mestere van, a nagy Hiram?

Az ötven év előtti nagy tragédia

Nem kerül új megvilágításban a világ ele Rudolf trónörökös elele és halála

A napokban olvastam a Déli Hírlapban egy cikket, amely S. L. aláírással a mayerlingi tragédiával foglalkozik és amely „Uj világításban kerül a világ elé Rudolf trónörökös elele és halála” címen ismerteti az ötven év előtti történeteket. Rudolf trónörökös halála évfordulója előtt minden évben esedékesek az ilyen visszaemlékezések. Valamennyi cikk arról szól, amit immár fél évszázada egyre-másra hajtogatnak. Ugy forognak ezek a hírkeltések az egykori világeseemény körül, mint ahogy a régi jó szelmalom kerek forog, amely ellen tudvalevőleg hasztalan még harcolni is.

A mayerlingi tragédia okát, körülményeit és titkát soha senkicsem fogja hitelesen kideríteni és pedig azért, mert ötven éve

nincsenek már hiteles feljegyzések.

És ez a ténymegállapítás a szóban forgó közlemény legnyilvánosabb része. Rudolf trónörökös temetése után a bécsi udvar ugyanis közhírré tette, hogy a mayerlingi tragédiának okmányokkal igazolt, leplezetlen történetét megfelelő helyen őrizte tették és ötven év múlva nyilvánosságra fogják majd hozni. A bécsi udvari, házi és állami levéltárban azután mintegy husz esztendő előtt hatóságilag felbontották az ugynevezett mayerlingi ládát. Találtak is abban apróra vágalt papírszeleteket, bizonyoságul annak, hogy ennyit szántak a nyilvánosság számára.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürtucca 6 sz.

(Pátria-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak

Az urak összenéztek, de a feltaláló is elcsodálkozott ám nagyon, mikor másnap nagyon hüvösen fogadták a minisztériumban az előző délután görögüzés ünnepe után. Tudomására hozták, hogy mit mondott Zacharov. Ez meg viszont elmesélte Nordenfeldtnek, hogy mit végzett. Nordenfeldt el volt ragadta:va Zacharovtól. Viszont Hiram sem tudta őszinte csodálkozását palástolni. Hát ez a Zacharov aztán igazán példátlan gazember. Mi let a dolog vége? Nordenfeldt és Hiram Maxim összetársultak. De bevették a cégbe Zacharovot is. Harman azután jó ideig együtt folytatták áldásos tevékenységüket a háborus fegyverkezés nagyobb dicsőségére.

(Flancur).

Taafee gróf elischaui kastélyában mayerlingi dosszié nincsen és ebből nyilvánvaló, hogy hiteles adatok sem léteznek. Minden egyéb híresztelés tehát örökre kétséges marad.

Nagyon kevesen voltak azok, akik tudták, hogy mi történt ötven év előtt Mayerlingben és ezeket is

titoktartásra kötelezék.

Ez a kötelezettség örökre szól, tehát a beavatottak közül azok, akik még életben vannak, mélyen hallgatnak. Jobban mondvá hallgatunk, mert mint serdüllő ifjú Rudolf trónörökös felavatolása és temetése idején, atyámmal én is Bécsben voltam és atyámnak bécsi egyetemű hallgató korából sok régi barátja élt akkor ott. Ezek között volt az egykori császári és királyi lovászmester, aki a

Rudolf trónörökös konorsóját szállító gyászmenetet Mayerlingből a bécsi Birtba vezette,

valamint ott volt az egyik, akkor legnagyobb bécsi napilap munkatársa, egy nagy ember is. Ezek mindketten teljesen be voltak avatva az eseményekbe. Az említett lap a valóságot leplezetlenül meg is írta, de

egyetlen példány sem hagyta el a nyomdát, mer az udvar közbelépésére még a megjelenés előtt valamennyi megrongosították.

Ugy az udvari lovászmester, mint az említett lap munkatársa a való helyzetet akkor közölték atyámmal és velem, mi pedig megfogadtuk a titoktartást.

Jellemző a titokban tartott igazságra, hogy a bécsi katolikus császári udvar inkább hallandó volt a katolikus vallásérköles ellenére elkövetett öngyilkosság ódiáját tűrni, mintsem a tényekről a titok leplett fellebbezést engedni. Ez a tény kétségtelenül igazolja, hogy

Mayerlingben az öngyilkosságnál is súlyosabb esemény játszódott le.

Rudolf trónörökös halála régen elvesztette időszerezését, következményei valamin a közre való kihatásai idejüket multák. A mayerlingi tragédia régen véget ért és mint két családnak, a Habsburg és a Vetsera-családoknak magánügye, jól megőrzött és fellebbenthetetlen titka, az elmúlás lett. Ez már soha fel nem támasztható. A Vetsera-család több mint két évtizeddel ezelőtt. Vetsera Mária bárónő fivérének, Vetsera Ferenc bárónakánynak barátomnak és a volt császár és királyi kilencedik huszárezredben volt bajtársamnak a világháboruban bekövetkezett hősi halálával fiagon kihalt. Mitis báró azon mérvadó megállapítása viszont, hogy a mayerlingi tragédiáról történelmi adatok fel nem találhatók alkalmas lenne azokra régmúlt eseménnyel foglalkozó irodalom iránt a közérdeklődést megszüntetni.

Oxel-Rónay Mihály báró.

Wegling János kanonok és Metzger Márton dr. prépostplébános pappá szentelésének negyvenedik évfordulója

A temesvári egyházmegye két köztisztletben álló és nagy népszerűségnek örvendő tagja, ma riika jubileumot ül. Január tizennyolcadikán van ugyanis negyven éve annak, hogy Wegling János apátkanonokot és Metzger Márton dr. józsefvárosi prépost plébánost pappá szentelték.

Wegling János kanonok 1876 április 27-én Felsőtűtben született és a temesvári hittudományi főiskola elvégzése után 1899 január 18-án szentelték pappá. Eredményekben gazdag papi pályája során működött Mezőkövesdházán, Temesvár—Gyárvárosban, Nagygájon, Orczyfalván. 1931-ben apát lett, jelenleg pedig, mint idősebb kanonok a káptalan tagja. Wegling kanonok papi felszentelésének negyvenedik évfordulóját Mária-Radnán tölti és az ottani kegytemplomban bemutatandó hálaadó szentmisén emlékezik meg nani jubileumáról.

Metzger Márton dr. józsefvárosi prépost plébános 1876 január 2-án született Ságón és

ugyancsak 1899 január 18-án részesült felszentelésben. Mint kiváló pap és híveinek mindenkor gondos lelki pásztora, működött Szőregen, Gattenbrunnban, Ujaradon, Nagykikindán, Makón, Aradon, Karánsebesen és 1926. szeptember óta a Józsefváros általánosan becsült és szeretett plébánosa, 1931-ben prépost lett. A jubileum alkalmából a józsefvárosi egyházközség és a katolikus szervezetek, egyesületek vasárnap, e hó 22-én innepük népszerű plébánosukat. Vasárnap lesz ugyanis negyven éve annak, hogy Metzger plébános első miséjét mondotta és most vasárnap a józsefvárosi plébániatemplomban ugyancsak ő mondja az innepi nagymisét, a mely alkalommal az egyháztanács tagjai és a városrészes egész katolikus társadalm megragadja az alkalmat, hogy őszinte szerencsekívánatok keretében innepelje közbeesült plébánosát.

Történelmi jelentőségű lesz a Nemzeti Ujjászületés Frontjában megalakulandó új Magyar Szövetség

Erdélyesebb és céltudatosabb kisebbségi élet várható. — Beszélgetés dr. Krenner Miklóssal, a neves erdélyi közíróval, a magyarság belépéséről a Nemzeti Ujjászületés Frontjába

Krenner Miklós dr. erdélyi magyar közíró élesszemű figyelője, sőt aktív részese is a magyar kisebbségi szellemi és politikai életnek, ezért véleménye fontos és irányító mutató. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni dr. Krenner Miklóssal az időszériú kisebbségpolitikai kérdésekről, amelyek most — a kolozsvári tárgyalások után — különösen időszerűek. A valóban tanulságos és minden magyar embert egyformán érdeklő eszmefuttatást itt adjuk:

— *Mi történt tulajdonképpen Kolozsváron? — hangzik fel az első kérdés.*

— A tárgyalások, amelyek Dragomir Silviu és kisebbségi életünk vezetői között szombaton és vasárnap folytak, véget értek, de nem fejeződtek be, valószínűleg a megalakulandó Magyar Szövetség személyi és tárgyi megoldatlanságai miatt. A végleges megállapodás ezen a héten, Bucurestiben jön létre.

A paktum nem több és nem kevesebb, mint amit a kormány a Német Népközösséggel kötött,

aminek kisebbségpolitikai szempontból elsőrendű fontos melléklete, hogy Calinescu Armand külügyminiszter Fabritius Fritzhöz intézett iratában hozzájárult, hogy a Népközösség Fabritius vezetésével tovább folytassa működését és az a politikai szerv legyen, amely, vagy a Nemzeti Ujjászületés Frontján belül, vagy emellett intézze a németiség művelődési, szellemi, gazdasági és társadalmi dolgai. Előreláthatóan hasonló belügyminiszteri irat fogja engedélyezni a Magyar Szövetség működését is, annak vezetésével, akinek személyében megállapodnak az egyezmény végleges megkötésekor.

— *Mi a jelentősége a Magyar Szövetségnek? Helyesebben, mit várhatunk ettől a szervtől? — kérdezzük.*

— A Szövetség gondolata tulajdonképpen nem új, — mondja Krenner Miklós — egyidőben már működött is a romániai magyarság ilyen tömörülése. Lényegében a Szövetséggel kezdődött a trianoni békeszerződés utáni időkben az erdélyi magyar kisebbség közéleti elindulása. A kezdeti időkben két irányban orientálódott a magyarság, míg azután 1921-ben néhai Josika Samu báró egyesítette ezt a két magyar tömböt egy Magyar Szövetségben, amelynek Magna chartáját kidolgozta úgy, hogy

a Magyar Szövetség az összes magyar élet megnyilvánulásokat kifejezte és intézte volna.

Ez a szervezet minden meglévő egyesületet és testületet magába foglalt volna az óvodától kezdve a gazdasági élet valamennyi eleméig. Nagyszerű elgondolás volt, a legzsensziálisabb organizáció. A Magyar Szövetséget eleinte engedték dolgozni, de rövid idő múlva román politikai körökben az a meggyőződés alakul ki, hogy állam akar lenni az államban és bár az ünnepélyes alakulás Erdélyben örvendés hullámokat vetett — minden magyar és magát magyarnak valló elemet magához ölelt — csakhamar felfüggesztették és a békekötés utáni első Bratianu Jonel-kormány feloszlatta azaz, hogy a magyarság pártpolitikai alapon szervezkezzék. Tehát egy Magyar Szövetségnek, amely minden magyart egy nem kimondottan politikai keretbe tömörít, nagy és fontos jelentősége van. Azonban a dolgok megértéséhez, szükséges ismernünk a múltat és ezért folytatom előbbi gondolatmenetemet, mert így könnyebben térhetek rá a jelen történéseire. Az első romániai parlamenti választás során, amelyben már a magyarság is résztvett és folyamata alatt előbb Bernády György egyedül került be a képviselőházba, majd pótválasztáson Zima Tibor és Sándor József, később pedig, mint szenátor a szenátusba báró Josika Samu, a már előbb megválasztott két magyar szenátorral együtt,

kialakult a pártforma és mint egy párt tagjai, harcoltak a magyarság jogaiért a román törvényhozásban. Ekkor még mindig nem volt meg az egységes Magyar Párt, viszont a Magyar Szövetség sem működött. Kissé zavaros volt ez a kor, míg azután a kalotaszegi kezdeményezésre alakult Magyar Néppárt és a Ferenc József unitárius püspök szavára elindult Magyar Nemzeti Párt a választás után összeolvadt és ebből létesült és fejlődött ki az egységes Magyar Párt, amely 1938-ig képviselte a magyarságot, míg azután az új uralom a többi pártokkal együtt feloszlatta. Az elmúlt hosszú idő alatt a németek megteremtették a Népközösséget és a zsidó kisebbség is megalkotta a maga Nemzeti Szövetségét,

a magyarság végleg elejtette a valószínűleg

A romániai magyar színjátszás megmentése

A temesvári magyar színjátszás megmentéséről és a színművészet jövőbeli nivójának biztosításáról írt cikkünk élénk visszhangra és érdeklődő helyeslésre talált. A magyar társadalom teljes mértékben átérzi annak horderejét, hogy a magyar színház kulturális hivatását zavartalanul betölthesse. Ujabbán ismét kaptunk hozzászólást ehhez a kérdéshez és a megoldásnak új gyakorlati terve vetődött fel. Schnitzár Sándor írja az alábbi érdekes sorokat a temesvári magyar színház életlehetőségeinek biztosítása érdekében.

Mielőbb a tárgyra térnék, köszönetet mondok a Déli Hírlapnak, mert lehetőségének keretein belül megindított egy akciót, egy eszmét, azon szándékkal, hogy ezen termő talajba vetett mag, életre kell, virágozik és gyümölcsöt ad. Remélem nem fog csalódní, hiszen komoly dologról van szó, s ami élénk visszhangot fog kelteni. Kérem továbbra is önzetlen munkásságát s hiszem, hogy ez irányú tevékenységét, fáradozását a megvalósulás babérai fogja koszorúzni. Sok sikert a kitűzött célnak!

„Meg kell szervezni és biztosítani a zavarmentes színházi szeciót“, élénk érdeklődést keltett az itt élő magyarságban, példa erre a kolozsvári színtársulat nyári vendégszereplése, amikor minden előadást telt ház nézett végig. Kérdem, hogy miért? Nem nehéz a válasz, mert

rendezett gárda művészi estét élvezhettük.

BŐRIG ÁZVA

— *Érzem, hogy a betegség csontjaimig hatolt. Amint haza érek, egész testemet be fogom dörzsölni Carmol*-al és meg vagyok győződve, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.*

***) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.**

nehezen megvalósítható Nemzeti Szövetséget, bár ennek szükségét mindig érezte,

mert a legjobban szervezett kisebbségi párt sei ölelhet fel mindenkit és a magyar természet szerint csak a választásokon nyilatkozott meg a magyar nép akarata és tömegének ereje. A Magyar Párt megkísérelte szakosztályaiába belevonni az érdekei szerint elkülönülő népet, ezt a tervet azonban mégsem tudta, vagy akarta teljesen megvalósítani, példa erre az iparosság, amely a maga egyesületeiben, testületeiben és otthonában szervezkedett. Ha most létrejöhet tökéletes elgondolásban és kivételben a Magyar Nemzeti Szövetség, ez bizonyára

magába foglal minden magyart és magát magyarnak vallót, akinek magyar anyanyelve és műveltsége van

és így, ilyenformán a mult tapasztalataiból okulva, erősebben és céltudatosabban fogja irányítani, képviselni és kielégíteni az összes társadalmi, gazdasági, művelődési, szellemi érdekeket.

— *Érzésem szerint, ha a kisebbségek belépnek a céhekbe és közösségekbe, akár egyenkint, akár testületileg, vagy a Magyar Szövetség útján egyetemesen a Nemzeti Ujjászületés Frontjába, megvalósulhat a többség és kisebbség szoros együttműködése.*

Történelmi fordulat, és lehetőség nyílik számunkra, ha jól megszervezzük a Magyar Szövetséget.

E gárda, mely reális alapon működik, kellő felgyelmezettséggel és ami legfontosabb: fizetési képessége nem az előadás utáni bevételből biztosított, hanem

terszerei gazdasági alapon,

előre e célra irányult költségvetéssel, alaptőkéjének bizonyos része volt, csak szükséges, mely összeget a bevétel fedezte.

Egyszóval reális alapon működő színtársulat és nem pedig vállalkozó szellemű önkényes színigazgatók, saját szakállukra dolgozó urak, hanem a mai kornak megfelelően,

kellő tökébiztosítással rendelkező társulat kell ide.

Mindenesetre ezen igények fedezésére körülbelül, mint a Déli Hírlap írja, 7—800.000 lei talán elegendő. Miután nincsen oly rátermett vállalkozó szellem, aki rendelkezne ezen összeggel, magam is azon a nézeten vagyok,

meg kell teremteni a magyar színtársulatot részvénytársulati alapon.

Könnyű azonban azt mondani: meg kell teremteni, de ki teremtsen meg, ki vállalkozna erre? És ha akadnának is, össze tudják-e hozni ezt az összeget? A színházba járó közönség 100—500 lei hozzájárulásához bizony pár év szükséges, hogy azt össze lehessen gyűjteni. Mecénások nem igen vannak és ha vannak is, nagyon kicsi számban és nagyon, de nagyon szűk zsebbel. Nincsen kizárva, hogy az eddig vállalkozó urak balulsikerült próbálkozásai folytán gyérültek, de tudom, ha komoly kitartással, rátermettséggel és becsületes munkával vennék kezükbe,

vannak és akadnak e magasztos célra pártolók.

A következő elgondolásban látom a kérdést megoldhatónak: 1000 leies részvény-kibocsátás. Ha az összeg megvan, a részvényesek és rendező bizottság megválasztása a technikai és adminisztrációs vezetőket, ellenőrző tagokat stb., kik hivatva volnának a kitűzött cél gyakorlati végrehajtására. Minden évszázlat kimutatja, milyen eredménnyel végződött az év és eszerint kapják a részvényesek a tiszta nyereségből részesedésüket, mert legyünk csak ösztintek,

elmúlt az az idő, hogy valaki ajándékozson 10.000 leit,

itt van a pénz, játszatok el, nem kell többé!

Mindenesetre nem kell a tőke amortizációját szigorúan üzleti alapon venni, hanem első sorban is szem előtt tartani a célt.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

23-10 és este 9 óra után 23-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Farsangi naptár

Január 21. Magyar bál Lugoson a Dacia szálló nagytermében.

Február 2. A temesvári Magyar Nőegylet bálja a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 4. A CAMT táncestélye a sörgyár nagytermében.

Február 19. A fodrászok és borbélyok bálja a volt Ferdinand szállóban.

Február 23. Műgyetemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

Különös orvosi eset

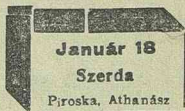
A Daily Telegraph érdekes cikket közöl egy fiatal angol lányról, aki lábak nélkül született s tizenhét esztendőskorában tette meg az első lépteit a földön. A lány két esztendővel ezelőtt kereste fel először dr. Reginald Broomheadet, a Leeds Infirmary sebésztanárát és a professor megdöbbenve nézte a csinosarcu fiatal teremtést, akinek mind a két lába hiányzott. Először azt hitte, hogy a lány valami baleset áldozata lett, de a lány elmondta, hogy lábak nélkül jött a világra. Tizenöt esztendőig csak a kezén tudott járni. Most azonban nem akar így élni tovább és arra kérte a tanárt, hogy adjon neki lábakat. A professor a lánnyal felkereste Anglia egyik leghíresebb sebészét, Dr. H. R. Maxont, aki 1937 végén megoperálta a lányt, amennyiben lehetővé tette, hogy a hiányzó végtagok helyére mesterséges lábakat lehessen erősíteni. Így aztán a nyomorék lány 17 éves korában kezdett tanulni járni. Mikor azonban először állott a lábaira, megsédült a szokatlan magasságtól, mert hiszen addig ahhoz volt szokva, hogy a kezén járjon. Csak lassan tudta megszokni, hogy felegyenesedve járjon és nagy nehézségbe került, amíg egyensúlyt tudott tartani. Most azonban már tökéletesen tud járni és az elmúlt héten már állást is kapott.

— IDŐJÁRÁS: A szép idő tovább tart.

— HATVANÖT ORVOS ELLEN INDUL ELJÁRÁS HAMIS MANEVICI DIPLOMA MIATT. Bucurestiből jelentik: A hamis orvosi és gyógyszerész diplomák ügyében folytatott hosszas bírói vizsgálat eredményeként tegnap három orvos és pedig dr. Nic. Lutner, dr. Rudolf Hoffmann és dr. Iser Kurfest ellen eljárás indult meg, mert megállapították róluk, hogy nem jelentek meg a szabad gyakorlatot (libera practica) megelőző vizsgán és gyakorlatot folytattak a Manevici-féle hamis bizonyítvány alapján. A napokban ezt az eljárást ki fogják terjeszteni további 65 orvos és gyógyszerész ellen is, akik tudták, hogy Manovici hamis bizonyítványt szereztek nekik és azokat igénybe vették.

— Resicai főtisztviselő nyugalmabavonulása. Tóth István, a Resica-művek főfelügyelője, a resicai hengermű termelési, elosztási és szállítási hivatalának vezetője, negyvennégy esztendői szolgálat után nyugalmába vonult. Tóth István főfelügyelő a Resica-művek tisztviselői karának egyik legrokonszenvesebb tagja volt, aki nemcsak szaktudásával, hozzáértésével, hanem udvariasságával és előzékenységével is sok barátot és tisztelőt szerzett magának. A resicai magyarság körében is mindenkor szép szerepet töltött be és a magyar kulturális egyesületeknek és intézményeknek mindenkor bőkezű pártfogója volt.

— Ima a kereszténység egyesüléséért. Az erzsébetvárosi római katolikus templomban mártól kezdve a jövő szerdáiig bezárólag naponta reggel a nyolc órai mise után imát mondanak a kereszténység egyesüléséért.

1871. január 18-án proklamálták a győzelmes német-francia háború után Versaillesban a királyi palota tróntermében összegyűlt német fejedelmek az új és egységes német birodalmat. Ezt a német birodalmat a legutóbbi világháború után a Versaillesban kötött béke bukatta meg.

— Megegyezés jön létre a németországi zsidó kivándorlás ügyében. Berlinből jelentik: A zsidó kivándorlás megszervezésére vonatkozó tárgyalások Rublee és a birodalmi vezetőik között jó eredménnyel kecsesgetnek. A megbeszéléseknek ahhoz a szakaszához érkeztek el, amikor már a német szakértők is bevonhatják a tárgyalásokba. Ezek az előkészítő tárgyalások előreláthatóan esztendő végéig tartanak és azután teljes ülés lesz. Úgy látszik, a németek hajlandók a megegyezésre és beavatott helyen úgy tudják, hogy Schacht dr. meg van elégedve az eddigi eredményekkel. Úgy hírlik, hogy a jelenleg megbeszélés alatt álló tervezet sokkal szerényebb, mint amilyen Schacht dr.-nak Londonban előterjesztett terve volt.

(=) A LIPCSEI TAVASZI MINTAVÁSÁR BEVITELI TÖBBLETRE AD MÓDOT. Az elmúlt évben aláírt német-román gazdasági egyezmény keretében a március 5-én megnyitó lipcsei mintavásáron történő üzletkötések részére különleges értékhatárokat állapítottak meg. Ez azonban csak azokra az üzletkötésekre vonatkozik, amelyek a mintavásáron, vagy annak lezárása után legkésőbb három héttel véglegesen létrejöttek. A lipcsei mintavásár így beviteli többletre ad módot különböző készítményekből, amelyekről rövidesen megjelölnek.

(—) UJ TANITÓK A TEMESI HELYTARTÓSÁG TERÜLETÉN. Maria Alexandru dr. királyi helytartó a tanfelügyelőség előterjesztésére a helytartóság öt megyéjének különböző községeibe az állami elemi iskolákhoz új tanerőket nevezett ki. Az új tanítókat a következők: Temes-Torontálmegyében Lutcai Romulus, Medves, Farcas Ana, Vinga, Parcu Ecaterina, Kizdia, Ceapa Ioan, Buziás, Roos Péter, Alios és Walz Eszter, Panyova, Aradmegyében Schei Juliana, Sarbi, Manea Ana, Radesti és Raducan Virgil, Cuias, Szörény megyében Ilicescu Zorila, Deghes, Petrovici Elena, Zabalt, Ionescu Alexandrina, Bala, Conicstu Traian, Drekonva és Vuchicu, Lapus, Krassó megyében Bena Gheorghina, Valeapaj, Iordan Maria, Delinyest, Masligiu Ioan, Maidan és Belan Milan, Krassova, Hunyad megyében Nagy Aurél, Lupény, Schroff Margit, Déva és Tunca Cornelia, Petrozsény.

CZELNAI ESZTER

kivándorló hölgyek és urak részére jó megélhetést biztosító tanfolyamot nyit.

Ezenkívül cukrászati és hideg-büffet tanfolyam

Érdeklődni lehet január 18-án, délelőtt 1/2 11—1-jg, délután 5—7 óráig a józsefvárosi plébánia udvarán (Bratianu-ucca 13.) levő Szociális nővérek épületében. — Minden tanfolyamból csak egy lesz megtartva!

(—) A magántiszviselők céhének felhívása. A magántiszviselők és kereskedelmi alkalmazottak céhének szervező bizottsága ez uton is felszólítja az ipari és kereskedelmi vállalatok és üzletek alkalmazottait, hogy belépési nyilatkozataik átvételét végezt megpizottak haladéktalanul jelentkezzenek a Nyomdászotthonban I, Piata Mărești 2. estenként fél nyolc óratól kezdődőleg. A magántiszviselők céhébe a következő foglalkozási ágak tartoznak: Az ipari vállalatok összes tisztviselői, a kereskedelmi vállalatok összes tisztviselői és alkalmazottai, utazók, ügynökök, a bankok összes tisztviselői és alkalmazottai, az import-export cégek összes tisztviselői és alkalmazottai, az összes szállító vállalatok tisztviselői és alkalmazottai, az összes áruházak tisztviselői és alkalmazottai.

(—) KÉT TEMESVÁRI TANERŐ ÜGYE A SEMMITŐSZÉK ELŐTT. Anghelescu volt közoktatásügyi miniszternek a nemzetkisebbségi hitvallásos iskolák tanerőinek nyelvvizsgájára vonatkozólag 1934-ben kiadott, de később visszavont rendelete alapján a tanügyi felügyelőség nyelvvizsgára utasította a temesvári római katolikus fiugimnázium két tanárát, Obornik Etelkát és Vajda Ernőt, majd pedig a vizsgálóeredmény alapján megvonta tőlük a működési engedélyt. Ugy a két tanár, mint pedig az iskolafenntartó katolikus püspökség ezen intézkedés ellen a semmitőszékhez fellebbezett. A semmitőszéknek most lefolyt tárgyaláson a két tanárt és a püspökséget Gyárfás Elemér dr. volt szenátor képviselte és rámutatott, az intézkedés törvénytelen ségére. A semmitőszék megállapította, hogy a két tanár működésének megvonása törvénytelen volt és ezért az erre vonatkozó rendeletet megsemmisítette.

Öröm — a pechben

Körömben ez a kis történet meglehetősen ismert. De hát az én körömben kívül más körök is vannak a világon. Ezeknek az idegeneknek próbálom elbeszélni a vesztő kártyás örömeinek történetét.

A kártyás akiről szó lesz, patikus volt. Régen meghalt szegény, nagy kár érte, mert roppant kedves, eredeti ember volt, szívből kártyázott, ha nyert — örült, szekirozta a partnerjét, ha vesztett — dühöngött, üldözte a gibeit.

Az újságírók klubjából, az Otthon körből ismertem. Hogy jutott oda patikus létere? Nem tudom. Talán szaklapja volt valaha, talán költészettel foglalkozott titokban. Mindkettő lehetséges. De annyi tény, hogy én soha, évtizedeken át, sem gyógyszerészkedni sem irni nem láttam. Ellenben annál többet kártyázni. Mindenféle játékok, amely ismeretes.

Láttam ferblizni. Ma is emlékszem, hogy milyen mozdulattal tette be a vizit és hogy gusztált, a két hüvelykujja között. Láttam alsózni. Tudom, hogy szerette elhallgatni a kvintjét, hogy a partnerét beugrassa a rekontra összes aduba. Láttam bakkózni, ma is helytelenitem, hogy az ötre megálló szeptájába tartozott. Láttam kaszinózni, most is a szemem előtt van, hogy ha „táblát” csinált, a vonalat alulról fölfelé és nem fölről lefelé húzta.

Történet egyszer, hogy ez az aranyos, kopasz, őszhajszu patikus, aki nyáron fekete lüszterkabátot viselt és a gomblyukába virágot tűzött, leült kaszinózni egy öreg rendőri riportertel.

A szerencse a riportertnek kedvezett. Megnyert egymásután tizenkét partit. Iszonyu tragédia volt. A patikus szeme villogott, egész teste reszketett a dühtől. Persze gibe már nem volt mellette. Mindenki elkergetett, a székeket elrugta az asztal mellől, a pincérre is ráordított, ha a csatátér közelében mert elmenni.

Messziről figyeltük a nagy színjátékot. Fölváltva izgultunk, sajnálkoztunk és röhögöttünk. Mert roppant nagy látványosság, ha egy, vermes kártyást ilyen tartósan elvesz a pech.

A patikus elveszítette a tizenharmadik partit is. Dühbe elérte a csúcspontot. Tartani lehetett tőle, hogy egyszer csak nekiugrik a partnerje torkának.

Aztán elveszítette a tizenegyedik partit. Erre általános meglepetésre, édesdeden mosolyogni kezdett. Elveszítette a tizenötödiket. Csak nevetett. Szélid lett, mint a báránka, valósággal hízogott az öreg riportertnek, aki rendületlen flegmával írta táblájára a plusz jeleket.

A nézőközönség erre szerteoszlott. A parti érdekessége megszűnt, mihielyt a villanyos feszültség engedett a drótjaiban. Ugyan akadt a távoli gibcek közt olyan, aki azt mondta, hogy a gyógyszerész megőrült, elvette a pech az eszét, csak a bolondok veszélyes nyájasságával mosolyog a malőrjéhez.

Másnap testületileg meginterjuvultuk a patikust:

— Figyeltük tegnap, milyen ádáz pechben játszottál! — Mondd csak édes öregem, mi az, hogy tizenegy partin keresztül mérgeledtél, törted a krétát, gyilkoltál magad körül mindenkit, aztán, amikor a tizenötödiket is elveszítetted, egyszerre röhögni kezdted, mintha csöppet sem zsenírozna a differencia!?! —

— Emlékszem! — felelte a patikus és édeset kacintott ravasz szemével. — Az elején bősitett az ügy! Tört a frász, hogy befagyok a lappal, nem tudom megcsinálni a pikket, elveszik a nagykaszinómat! A pénz is fájt, amit ki kell fizetni. A tizenötödik parti után azonban hirtelen rájöttem a helyes megoldásra. És ezzel az egész veszteség légiássá változott... Abban a pillanatban határoztam el, hogy adós fogok maradni!

(—) Tilos a diófát kivágni. A temesmegyei mezőgazdasági hivatal közlése szerint, ugy a szabadban, mint pedig a kertekben levő diófának külön engedély nélkül való kivágása tilos. A rendelet ellen vétőket megbüntetik.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGALATA:

Szerdán, január 18-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő Ir-galmasok gyógyszerára.

A II. kerületben a Dacilor uccában levő dr. Kovács gyógyszerár.

A III. kerületben a Porumbescu uccában levő Sár-ga gyógyszerár.

A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

(—) **BARAN DR. FŐPOLGÁRMESTER BUCURESTIBEN.** Baran Coriolan dr. főpolgármester Bucurestibe utazott, ahol néhány napig marad és a különböző minisztériumokban városi ügyeket intéz.

(—) **SZERKESZTŐVÁLTOZÁS A VESTULNAL.** Miú-Lerca Constantin, a jeles köziro és költő, visszalépett a Vestul című napilap főszerkesztői állásától. Miú-Lerca éveken keresztül állott a Vestul élén és munkásságával nagyban emelte a lap tekintélyét.

(—) **Küldöttségek a helytartóságban.** Tegnap Craiulnou, Kisjécsa, Kistopolovec és Gherla községek küldöttségei jelentek meg Marta Alexandru dr. királyi helytartó előtt és görög keleti templomaik számára segílyt kértek. Megjelent a helytartó előtt Parac község gazdájának küldöttsége is és a közelegről rendezését kérte.

— **A miniszterelnök kihallgatáson fogadta Tilea londoni követe.** Bucurestiből jelentik: Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnök kihallgatáson fogadta Tilea Viorel dr.-t, az új londoni követet. Az angol-román társaság ma villásreggeli ünnepelte Tilea dr.-t.

— **Emelkedik a búza ára.** Galatiból jelentik: Az utóbbi időben kö-ött gazdasági egyezmények a búzapiacra az árak lényeges emelkedését vonták maguk után. A búza vagyononkénti ára 40-41.000 leiről 49-50.000 leire emelkedett és a gabonatözsdén jelentős kereslet mutatkozott.

— **Francia-román kereskedelmi kamara létesül.** Bucurestiből jelentik: A francia-román kereskedelmi kapcsolatok kiszélesítése érdekében francia-román kereskedelmi kamarát létesítenek. A jelenleg Párisban folyó tárgyalások végeztével az újonnan felállítandó kereskedelmi kamara is megkezdí működését.

— **Megdrágult a posta.** Bucurestiből jelentik: Január elsejével megdrágult a postaforgalom Magyarországra és Lengyelországra és pedig egy egyszerű levél postadíja 12 lei, minden további 20 gram vagy annak töredéke 7 lei, képes-, vagy katonai levelezőlap díja 7 lei, válaszlaz fizetve 14 lei.

— **A „Délafrikai Német Liga“ — a gyarmatokért.** Pretoriából jelentik: A „Délafrikai Német Liga“ Windhoukban gyűlést tartott, a melyen határozati javaslatot fogadtak el, hogy mindaddig folytatják tevékenységüket, amíg a gyarmati kérdéssé kedvezően és véglegesen elintézészt nem nyert.

— **Két kivégzés Németországban.** Berlinből jelentik: Kedden reggel Heinz Koschan 23 éves és Gerhardt Kersandt 26 éves egyéneket lefejezték. Mindkettőjüket hazaárulásért végezték ki.

— **A SUEZEI CSATORNA ÜGYEBEN NEM TÖRGYALHATNAK EGYIPTOM NÉLKÜL.** Kairóból jelentik: Mohamed Mahmud pasa egyiptomi miniszterelnök nyila között és kijelentette, hogy a Szezi csatorna egyiptomi részét illetően nem folytathatók tárgyalások anélkül, hogy ezekben Egyiptomot ne vonnák be. Információim szerint sem a Szezi csatorna kérdése, sem más olyan ügy, amely Egyiptomot érdekel, nem került tárgyalásra az angol megbeszélések során.

(—) **Korcsolyák, kályhák, takaréktűzhelyek, kályhaelőtti tálcák, konyhaberendezési tárgyak nagy választékban** Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) **KÉT ÖNGYILKOSSÁG A VIDEKEN.** Tonis Ferenc harminckét éves freidorf; községi rendőr családja távollétében a lakásban felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. Az öngyilkos levelet hagyott hátra, amelyben kéri feleségét, hogy gondozza és neveje két gyermekét, de tettének okát nem említi és azt írja, hogy csak ő tudja, miért követte el az öngyilkosságot. Akasztással vetett véget életének Teleki István huszonkét éves szigetfalui legény is. Tettének oka ismeretlen.

(—) **A belvárosi rendőrség új főnöke.** Popescu Dumitru rendőrkormányzó, aki éveken keresztül a belvárosi rendőrséget vezette, értesülésünk szerint a rendőrség büntügyi osztályához osztották be. Helyébe Ciorogariu Constantin kormányzó került a belvárosi rendőrség élére, akit Kolozsvárról helyeztek át a temesvári rendőrséghez.

(—) **A mentők decemberi működéséről szóló kimutatás most készült el és eszerint a temesvári mentők az elmúlt hónapban 90 esetben nyújtottak első segílyt, 294 esetben végzett betegszállítást és 399 esetben teljesítettek mozgórészt.** Az elmúlt hónapban összesen 783 esetben vették igénybe a mentők segílytét.

(—) **HAZASSÁGOK.** Az anyakönyvi hivatalban kedden délelben a következő mátkapárok kötötték házasságot: Danciu Ioan állami tisztviselő és Salaxian Viora, Molnar Károly szabó és Agoston Irma. Linta Ioan író és Filote Tatiana, Stieglitz Márton munkás és Fisch Riska, Unguras Gheorghe kéményseprő és Schneider Iona, Strausz Béla magántisztviselő és Kaufmann Anna.

(—) **NICOLAU AVRAMOT ELITÉLTÉK.** Nicolau Avram — erre a névre sokan emlékeznek — éveken keresztül a temesvári Ferdinand-szálló bér- lője volt és végül sok botrány után csufosan megbukott. Számos pert indítottak ellene, amelyek egyikét tegnap tárgyalta a temesvári ítélőtábla. A felperes Weisz Ferenc egykori szállodai portás volt, aki 50.000 lei biztosítékot adott Nicolau Avramnak, de pénzt nem kapta vissza. A tárgyaláson Nicolau Avram nem jelent meg. Az ítélőtábla távollétében egy hónapi fogházra ítélte, kötelezte az ötvenezer lei visszatérítésére és ezenkívül kétezer lei pénzbüntetésben is elmarasztalta.

(—) **Román színészet Temesvárott.** Az Astra közművelődési egyesület bászági tagozata, a mely a román színészetnek a helytartóság területén való intézését kezébe vette, a kolozsvári Nemzeti Színház együttesét újabb huszonöt előadásra kötötte le. Ez a huszonöt előadást a kolozsvári színház részben Temesvárott, részben pedig a helytartóság más városaiban fogja lejátsszani. A temesvári vendégszerelés szombaton, január 21-én kezdődik a városi színházban, Paul Lindeauinak Hallers tizedes című drámájának előadásával. Január 22-én Ruy Blas francia szerzőnek Victor Hugo, január 24-én pedig Zaharia Barsan, az ismert román írónak és szín- művészek Piros rózsák című verses darabja szerepel a műsoron. Március elsején a kolozsvári opera együttese érkezik Temesvárra öt előadásra.

(—) **ÚJ JEGYZŐ PÉSZAKON.** Korics Konsztantin községi jegyző, akit Teregováról Pészakra helyeztek át, elfoglalta a új állomáshelyét.

(—) **Községi bírói kinevezés.** Marta Alexandru dr. Boksánbánya község bírájává Vermesan Remust, albírijává pedig Catone Teodort nevezte ki.

(—) **MEGBÜNTETTÉK, DE UJRA SIKKASZTOTT A ADÓÜGYNÖK.** Stefanj Aurel 1987-ben adóügyneknek neveztek ki Steierlakra, ahol egy évig működött. Utána elbocsátották, de akkor azt is megállapították, hogy a közpénzből fizere leit elcsikkasztotta, a vizsgálat során az is kiderült, hogy Stefanj egyízben már volt adóügynök Mármarosban, de ott is közel félmillió leit sikkasztott, amiért 3 évi börtönrre ítélték és a büntetését ki is töltötte. Ennek figyelembevételével az oravici törvényszék az újabb sikkasztás miatt két és fél évi fogházra ítélte. Stefanj fellebbezést jelentett be és az ügy a temesvári ítélőtábla elé került, amely a vádolt büntetését egy évre leszállította.

— **LUGOSI TANAR ÖZVEGYENEK HALÁLA.** Püspökladányban hatvanhét esztendőskorában meghalt özvegy Rettegi Károlyné, született Dipold Mária. Az elhunyt, min; néhai Rettegi Károly főgimnáziumi tanár felesége, hosszú időn keresztül élt Lugoson, ahol ma is számos ismerőse él. Halálát gyászolja két leánya, két fia, két veje, menyé, négy unokája és számos rokona.

(—) **A VÁROSI NÉPKONYHAK FORGALMA.** A város által fenntartott két népkonyhában jelenleg négyszázöt ingyenes ebédt szolgáltatnak ki naponla. A gyárvárosi népkonyhában az ebédek száma kétszázharminc, a József-városiban pedig százyolcvan.

(—) **Szüle esek.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születészt jelentették be: Jucu Aurelia, Kasza János, Jekel Rozália Délia, Gaschler Gerlinda Edda, Vlad Viora.

(—) **HALÁLOZÁSOK.** Meghaltak: Lusztig Rozália született Stein tizenkilenc éves, Lungauer Ferenc harminckilenc éves vasuti esztályos, Banaga Teodor negyvenhét éves földmives, Starkmann Hermann hatvanhárom éves földmives, Kertész Okláv huszonnyé éves.

(—) **KIFIZETETT TÜZKÁR.** Mint értesülünk, a temesvári Dornhelm R. T. textil cégnél előfordult tüzkárból kifolyólag a Franco-Román Biztosító Intézet 828.000 lei kártérést fizetett.

(—) **SZERB DALÁRDÁK HANGVERSENYE.** Temesvár szerb dalegyesületei február 27-én, Szent Száva ünnepeén együttes nagy hangversenyt rendeznek. A hangversenyen résztvesznek a Kosztics Péter vezénylete alatt működő Szerb Dalegyet, a Sumszky Vladimir vezénylete alatt működő Sloza és a Zora, amelynek karnagya Gyorgyevics Péter. A hangverseny magánénekese nője Arzenovics Deszanka lesz. A műsoron a szerb ifjúsági egyesüle; tamburás zenekara is résztvesz. A hangversenyt a gyárvárosi vígadóban tartják és a jegyek ötven, negyven, harminc és húsz leibe kerülnek.

— **Ház ember halála egy repülőgép lezuhánásánál.** Londonból jelentik: Egy bombavető repülőgép Crowboroughban lezuhant. A hatalmas bombavető repülőgép egy ház tetéjére esett és úgy a repülőgép, mint a ház kigyulladt. A bombavető őtagú személyzete meghalt és a házban tartózkodó lakók közül egy asszony meghalt. — **Ugyancsak lezuhant egy katonai repülőgép Altona mellett is.** A pilóta meghalt.

Eladó hangversenyrádió

23.000 lei vételárú, gyönyörű hanggal, zenekari teljesí öképpességgel, elektromos szemmel rendelkező Telefunken 6+1 rádió 8.000 leiert eladó. Ugyiszintén kihuzható táblás szépművű rádiószekrény. Megtekinthető naponta este 7-8 óra között, Józsefváros Str. Ion Bratianu 36. 592

Mondik Pál aranymiséje

Mondik Pál ny. piarista tanár, v. igazgató, ebben az évben éri meg pappászentelesének ötvenedik évfordulóját. 1864-ban született Munkácsen és 1883-ban lépett a piarista rendbe. A tanári oklevél megszerzése és a teológiai tanulmányok befejezése után 1889. július 14-én szentelték pappá. Mondik Károly fiatalabb korában a temesvári piarista főgimnáziumban tanító t és abból az időből még több tanítványva él. Innen a rend különböző intézeteihez került, mikor azután néhány év előtt nyugalomba vonult, visszatért Temesvárra, hogy itt töltse le hátralevő éveit. Értékes tanár volt és mint ember is, mindenkor a legkiválóbbak közé tartozott. Júliusban tartandó aranymiséjén bizonyára tanítványainak és tisztelőinek sokasága vesz részt.

— **A zsidó Világkongresszus hálája a pápa iránt.** Párisból jelentik: A zsidó Világkongresszus végrehajto bizottsága tegnap, Goldman Nachum elnökletével ülést tartott, smelven részt vett még 12 állam, 35 zsidó kiküldöttje is. Az ülésen határozatokat hoztak, amelyek értelmében visszautasítanak minden olyan tervet a zsidó menekültek elhelyezésére vonatkozólag, a melyből a német birodalom gazdasági hasznot húzhatna. Támadták azt a tervet is, amely szerint a zsidókat Abessziniába szerezétnék leteleíteni. Az ülés végén Perlzweig rabbi, az angol szekció elnöke, meleg hangon emlékezett meg Özsztensze, XI. Pius pápa magartásáról, hangsúlyozva, hogy az erkölcsi törvények restaurálását igyekeztek ezzel előmozdítani.

Mozsi

M Ű S O R :

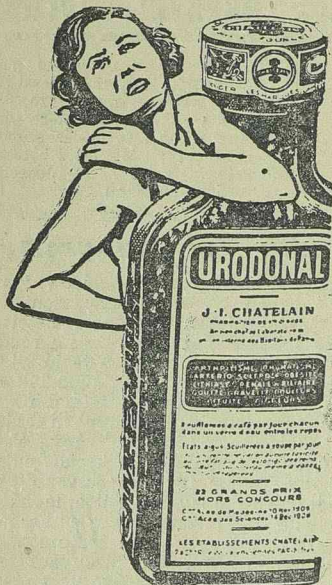
SZERDA, JANUÁR 18.

APOLLÓ: Nincs előadás.
ATLANTIC: India lángokban és Saratoga (angol filmek).
CAPITOL: Barnabe (francia film).
RIVOLI: Nagy Péter cár (orosz film).
SCALA: Olimpiász (német film).

Óriási érdeklődés az Olimpiász-film iránt

Temesvárott ritkán tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg a berlini olimpiászon készült film iránt, amely a Scala moziban látható. Az érdeklődés inokolt is, mert eddig még sohasem készült ilyen film a nemzetek nagy sportversenyéről, amely az olimpiai tűz stafétájával Görögországban kezdődött és Berlinben olyan nagyszerű küzdelmekkel folytatódott. A film nézője úgy érzi, hogy belevagyott a berlini stadion nézőrengetébe és mégis többet lát, mint azok, akik személyesen ott voltak, mert a küzdelem legkisebb részletét éppen úgy látja, mint a harc hatalmas ritmusát. És aztán melyik néző látta olyan közelről Hitlert és vezérkarát, amelyet szintén hatalmasba kerített a küzdelem izgalmát és varázsa? A résztvevők egyike sem tudta úgy méterről méterre megfigyelni a futók hatalmas küzdelmét, mint éppen a film nézői, akik például a tízezer méteres futásban a három finn atléta gyilkos küzdelmének minden fázisát pontosan megfigyelhetik. A versenyek résztvevői nem tudták megfigyelni a sőtétségekbe nyuló rudgór verseny részleteit, az ugrások szépségeit, a versenyzők izgalmát és az izmok sima játékát. A film nézői mindezt láthatják és átélhetik azt az izgalmat, amelyet a résztvevők éreztek. A film felülmúlta a várakozásokat, mert az emberi akaratot és a kitartási ritmusát lüktet benne. A nagy érdeklődésre való tekintettel a Scala mozi igazgatósága az Olimpiász-film első részének előadásait két nappal meghosszabbította és így az még ma és holnap, pénteken megtekinthető. A film második része szombaton kerül bemutatásra.

Jaj! hogy fáj a vállam!

Ha a húgsav túlságosan felhalmozódik a szervezetben, kristályokat képez, amelyek, szurják az ízületeket, és olyan súlyos fájdalmakat okoznak, hogy tönkreteszik az ember közérzetét, sőt súlyos háttással lehetnek magára a szivre is. A húgsav sohasem szabad stagnáljon a szervezetben. Sajnos azonban az ülő-életmód, kimerültség, megerőltető munka mindmegannyi akadály a húgsav rendszeres kiválasztásának és eltávolításának, tehát egy komoly kezelést kell igénybe vennünk, hogy fejlődése arányában megszabadulhassunk a húgsavtól. Ezt nagyon egyszerű módon elérhetjük az Urodonal rendszeres használatával. Az Urodonal — amióta csak létezik — hírneves orvosok rendelik és ajánlják, mert biztos és állandó hatása közzismert. Szedjen minden nap egy kanálkával egy kevés vízben... ez egyszerű, kényelmes és feltétlenül hatásos.

URODONAL

megakadályozza a húgsav felhalmozódását

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBÍZHATÓ MARRA

= KÖZGAZDASÁG =

Végbement a nemzetgazdasági miniszterium átszervezése

Mitita Constantinescu miniszter érvényre juttatta a korszerű eszméket

Bucurestiből írják: Aki figyelemmel átolvasta a Mitita Constantinescu miniszter által a nemzeti gazdasági miniszterium átszervezéséről szóló törvényt, tisztába jöhetett azzal az egészséges felfogással, amelyet a jelenlegi kormány a közügyek terén tanusít. A törvény kiválóan összhangba hozza a tekintély elvét a decentralizáció szükségességével. Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter nagyszerű érzékkel hajtotta végre a miniszterium kebelében, a decentralizációt, amelynek gyümölcsöző hatása hamarosan érezhetővé válik. Külön igazgatóságokat állítottak fel a különböző termelési ágakban. A szövetkezetek önálló tagozatokat kaptak, rendszeres megszervezéssel és kizárólag a szövetkezeti élet fejlesztése a feladatuk. A külkereskedelem ugyancsak alapos átszervezésen ment át, amelynek eredménye az

lett, hogy megerősítette a román áru külföldi piacát. Ez azt jelenti, hogy a korszerű eszméket teljes mértékben érvényre juttatták. A mult kísérletezései szemben a Mitita Constantinescu miniszter által készített törvény valóságos ujjítás. A közigazgatás reformja mellett a nemzetgazdaság átszervezése is a decentralizációt szolgálja. A multban az ellentmondások egész sorát találtak. Látszatra úgy tűnt fel, mintha a közszolgálat bizonyos önkormányzattal bírna, ez azonban csak látszat volt, mert kizárólag pártterdekeket szolgált. Ami eltűnt, nem a társadalom ereje volt, hanem a vele szemben alkalmazott feleltetlenség. Az igazság az, hogy ma az állam gépezete közelebb fekvő a polgárokhoz, mint a multban. Ezt az egészséges reformok életbeléptetése által valósították meg.

Olariu Petrut választották meg egyhangulag az élelmezési céhipar elnökének

A mult héten alakult meg a temesi királyi helytartóság területén működő élelmezési iparosok: mészárosok, hentesek, pékek, cukrászok stb. céhe és ezen alkalommal tisztagú vezetőséget is választottak.

A cég vezetősége most a munkakamara helyiségében megtartotta alakuló ülését, amelyen megválasztották az elnökség tagjait.

Sechei Alexandru pékmester elnökelt ezen az ülésen, mint az alakuló közgyűlés megbízottja és jelen voltak Olariu Petru, Hollinger Miklós, Breica Trifu, Martin Miklós, Petri István, Maszner Béla, Balasiu János, Sundhausen István vezetőségi tagok, Pistea Constantin és Kizeli Mihály ellenőrök, Gajo titkár és jegyzőkönyvvezető.

Sechei Alexandru megnyitotta az ülést és kérte a megjelenteket, hogy a céhtörvény 25. szakasza értelmében válasszák meg az új cég elnökét, alelnökét, titkárát és pénztárnokát. A megejtett választás eredményeként

elnöknek egyhangulag Olariu Petru volt alpolgármestert, alelnöknek Sechei Alexandrut, az erdélyi és bánági pékiparos munkaadók szövetségének elnökét, titkárnak Balasiu János mehalai hentesmestert és pénztárnoknak Hollinger Miklós pékmestert, a temesvári pékiparosok egyesületének elnökét választották meg.

Olariu Petru meghatottan mondott köszönetet a megnyilvánult bizalomért és az élelmezési ipar céhének elnökségét, illetve választmányát megalakítottának mondotta ki. Sechei Alexandru alelnök és Balasiu János titkár ezután megbízást nyertek, hogy a céh iródi részére megfelelő helyiséget keressenek. Sechei alelnök pedig rövidesen Bucurestibe utazik, hogy a cég megalakulásának iratai alapján a jogi személyiség elismertetése érdekében a kellő lépéseket megtegye.

(=) A PIACI ÁRAK TEMESVÁROTT tegnap a következők voltak: tojás darabja 2.80—3 lei, szárazbab kilója 12—14 lei, lencse 12 lei kilónként, kalarabé darabja 1—4 lei, sárgarépa 4—6, paszternák 4—5 lei, hagyma 4—5 lei, fokhagyma 8—10 lei, vörös cékla 4 lei kilónként, torna darabja 1—3 lei, káposzta fejenként 3—5 lei, kelkáposzta fejenként 2—4 lei, téli retek fejenként 2—3 lei, zöldpetrezselem csomónként 1—2 lei, levesbe való zöldség csomónként 2 lei, spenót kilónként 20 lei, csomónként 2 lei, sóska csomónként 6—8 lei, fiatal hagyma csomónként 1—2 lei, retek csomónként 2—3 lei, teffel literje 40—45 lei, főzővaj 50 lei, teavaj 70—84 lei kilónként, alma 6—20 lei kilónként, tömött liba 220—300 lei, csirke párja 35—70 lei.

Hogyan könyveljük el a külföldi valutákat?

A mérlegkésztés alkalmával igen sok vállalat kényes helyzetben van az idegen valutában fennálló követelések, vagy tartozások átszámítása tekintetében. Melyik az az árfolyam, amely nem rövidíti meg sem a kincstárt, sem az adózó érdekét? A kérdés már szóba került a központi pénzügyi bizottság előtt, amely úgy döntött, hogy az idegen valutájú könyvtételek helyes átszámítási kulcsa; a hivatalos árfolyam plusz 38 százalék.

Ez az átszámítás reális akkor, ha a vállalat valóban a rendes kvótára kapott behozatali engedélyt. Hogyan áll az eset, ha a vállalat a szabadforgalmi devizával kényesül — megfelelő kontingens nélkül — a különben legálisan engedélyezett árut behozni. Ez a kérdés az idén anynyival is aktuálisabb lett, mert a különböző külföldi fizetési egyezmény folytán a legtöbb — főleg nyugati — államból szabadon lehet az úgynevezett „szabad-kvóta” terhére árut behozni. Angliából például a kivitt gabonamennyiség értékének 40 százaléka erejéig menő árut be lehet hozni Romániába, ugyanezt szabadforgalmi devizával, amely az autorizált bankokhoz a gabonaelexportőrök útján befolyt. Ez az árfolyam jóval magasabb, mint a 38 százalékkal növelt hivatalos kurzus.

Ha már most a vállalat valamely külföldi tartozását a pénzügyi bizottság határozatának megfelelően könyveli el, dacára annak, hogy a kérdéses tartozást szabadforgalmi devizával lesz kénytelen kifizetni, úgy magasabbra értékeli nyereségét, mint az valóban, a passzívák oldalán pedig tudatosan kisebbre értékelték a tételek, mint azok valóban kitesznek. Természetes, hogy a kincstárnak nem ez a célja, hanem az, hogy reális mérleget kapjon és ezért lehetőséget kell adni a központi bélyegbizottság fentemlített határozatának megváltoztatására. A módosítás abban a szellemben történhetik, hogy a vállalat a valóságos kurzust állítsa be könyveibe. Gondolni kell arra, hogy ugyanaz a körülmény, amely növeli a jövedelmeit, esetleg azt csökkentheti. A vállalatok átutálnak külföldre — mielőtt az áru beérkezett. Ez esetben az előre kifizetett deviza, mint vagyonrész szerepel, mint követelés és ez a helyzet már a nyereség csökkentésére is kihat. Ilyen esetben a vállalat számára azonban más veszéllyel is jár az, ha a szabadforgalmi árfolyamon számítja ki az áruelőleget. Szemben találhatja magát a Banca Nationala azon érvelésével, hogy a könyveléssel elismerte, hogy ezen áruteltelt szabadforgalmi devizával akarja fedezni, tehát hivatalos árfolyamon nem kap kiutalást.

Árfolyamok, gabonaárak

KEDD, JANUÁR 17.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.60—27 néme; márká 38—39, felár nélkül.

A bánági gabonapiacra csak a tengeri és az olajmagvak iránt van kereslet, míg a többi gabonamű iányzata csendes és a piac üzletlen. A piaci árak a következők: temesi buza 380, torontáli buza 390, örlöképes tengeri 335, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 390, tökmag 680, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

Két hónappal meghosszabbítják a gabonaelexport kedvezményeit

Február 7-én jár le a búzakiviteli jutalék legutolsó határideje és ugyanezzel hosszabbította meg a CFR az exportbúza kedvezményes tarifáját. Tekintettel arra, hogy az országban még 100 ezer vagon buza vár kivitelre és ez a mennyiség február 7-ig csak kis részben exportálható, valószínű, hogy a kétféle kedvezmény határidejének meghosszabbítása a közeli napokban megtörténik. Erre annál inkább van szükség, mert az exportőrök csak a meghosszabbítás biztos tudatában köthetik meg határidős üzleteiket. A gabonaértékesítési bizottság Marian nemzetgazdasági miniszteriumi igazgató elnökletével a napokban ül össze és valószínűleg két hónapra hosszabbítják meg a kedvezményeket.

Április végéig a magánalkalmazottaknak gázálarcot kell vásárolni

Hat havi részletben fizethető a gázálarc ára. — Legközelebb életbelép a vonatkozó törvény

Legközelebb megjelenik a gázálarcok beszerzéséről szóló rendelet törvény, amely tervezet Paul Teodorescu tábornok, légügyi miniszter dolgozott ki. A tervezet szerint

1939 április 30-ig minden kereskedelmi és iparvállalat, tarozik egész személyzete részére gázálarcot; beszerezni,

tekintet nélkül arra, hogy az illető alkalmazott megbízható-e, vagy sem. Az álarcokat; az alkalmazottak tartoznak hat havi részletben megfizetni és csak a kifizetés után megy át a gázálarc tulajdonába. A tervezet meghatározása szerint a gázálarc beszerzésének kötelezettsé-

ge minden cégre fennáll, így az egyéni cégekre is. A tulajdonosok szintén tartoznak maguk számára ezt a védelmi eszközt megszerezni.

Aki a törvényes kötelezettségnek nem tesz eleget, 2000—200.000 lei bírságot fizet, visszavesés esetén ezen összeg ötszöröséig terjed a bírság, sőt végső fokon az üzem lezárható.

Ugyanez a rendelet törvény fog intézkedni a köztisztviselők álarcbeszerzési kötelezettségéről, amelynek elmulasztása fegyelmi véttség. Minden közhivatal öt szolgálatot tartozik gáz- vagy légi-támadás esetében megszervezni: a.) riadó, b.) világitást kezelő, c.) tüzoltási, d.) első segélyt adó, e.) egészségügyi szolgálatot.

SPORTSESEMÉNYEK

Szófiában bonyolítják le az első kerékpáros Balkán játékokat

Hirt adtunk arról, hogy a Balkán államok sportkörében felmerült az a terv, hogy a labdarúgó, atlétikai és más Balkán-játékok mintájára kerékpáros balkán játékokat is kellene rendezni. A terv kedvező fogadtatásra talált az érdekelt államok sportkörében és szombaton Szófiában már meg is tartották az alakuló ülést Bulgária, Románia, Görögország, Törökország és Jugoszlávia kiküldöttjeinek részvételével. Az alakuló közgyűlés kimondta a „Keré-

páros Balkán-játékok“ alapítását azzal, hogy az első ilyenü versenyeket Szófiában 1939. július 12—16-ik napjain rendezik meg a következő versenyszámokkal: 136 km.-es országúti verseny, rövidtávu pályaverseny, amerikai verseny, üldöző verseny és középtávu pályaverseny (100×330 méter.)

A bizottság elnöke Nedeff tábornok, a bulgár szövetség elnöke lett. A legközelebbi bizottsági ülést július 9-én Szófiában tartják meg.

Sportváltat tartalmazó a Nemzeti Bank

A külföldi sportszervezetekkel való érintkezést, mint ismeretes, nagyon megnövekedett a valutatörvény. A rendező egyesületek ugyanis csak a legnagyobb nehézségek árán tudják a külföldi sportvendégek valutaigényeit kielégíteni, ami végeredményben a sport rovására megy. Ezen a helyzeten most valószínűleg gyökeres változtatás lesz, amennyiben a Főszövetség a Nemzeti Banktól külön valutatartalékolást kért a sport céljaira. Jövőben így a külföldi sportolókat fogadó egyesületek a Főszövetség egyszerű levelére megkaphatják a szükséges valutákat és igazolványokat.

Sporthírek mindenfelől

Három héttel a mérkőzés előtt összeállítják az angolok ellen játszó román válogatott csapatot. Négy hónap van még az angol-román mérkőzésig, de a szövetség már is élénk tevékenységet fejt ki, hogy a lehető legjobb román tizenegyet állíthassa ki az angol válogatott ellen. E célból a csapatot már három héttel a mérkőzés előtt összeállítják. A játékosokat az összeállítás napján egybehívják és együttesen készülnek a nagy mérkőzésre.

Helmis és Vikelides az FC Rapidban? A budapesti Sportheirlap azt a szenzációs hírt közli, hogy a fővárosi vasutas klub leszerződött a Helmis és Vikelides görög válogatott játékosokat. A két játékos már a tavasz folyamán szerepelne a Rapidban.

Olaszország rész vesz egy a KK-ban, mint az Európai Kupában. Ismeretes, hogy az olasz szövetség eleinte úgy határozott, hogy nem indít csapatokat sem a KK-ban sem pedig az Európai Kupában. Legújabb hír szerint a szövetség mégis úgy határozott, hogy továbbra is részt vesz a vándordíjakért folytatott küzdelmekben.

Mr. G. (V-ik Gusztáv svéd király)-Bolleli pár nyerte Skandinávia férfi páros bajnokságát. Skandinávia bajnokságáért vívott teniszmérkőzések során a Mr. G.—Bolleli pár nyerte az országos férfi páros bajnokságot. Eredmény: Mr. G.—Bolleli—Bellington-Engstroem 6:2, 6:1.

Lengyelország ökölvívói legyőzték a hollandokat. Lengyelország és Hollandia ökölvívói Varsóban ütköztek meg. A lengyel csapat 16:0 arányban fölünyes győzelmet aratott.

Görögország rendezte meg az ez évi balkáni atlétikai viadalokat. A balkáni atlétikai versenyeket ebben az évben valószínűleg Görögország rendezte meg. A bulgár szövetség ugyanis lemondott rendezési jogáról.

Kétkapus edzést tartott az Unirea Tricolor. Az Unirea Tricolor csapata szorgalmasan készülődik a keleti túrára. Ezt a célt szolgálta az a kétkapus edzés, amelyet vasárnap rendezett az obori pályán. A „nagy“ csapat 7:4 arányban győzte le a tartalékcsoportot. A győztes csapat soraiban játszott a Franciaországból nemrégiben visszatért Bogdan is.

Tennet Európa-bajnok. Edouard Tennet francia ökölvívó Párisban ütközött meg Antonio Christoforidis görög bajnokkal, akit nagy harc után, 15 menetben legyőzött és így megszerezte az Európa Bajnoka címet.

A Liguria vezet az olasz bajnokságban. Az olasz bajnokságban a múlt vasárnap néhány meglepetésszerű eredmény adódott. A Liguria a Triestina felett aratott győzelemmel első helyre ugrott. Második helyen a Bologna áll, harmadik a Torinó, negyedik az Ambrosiana, a Juventus pedig a kilencedik helyen áll.

Pénzbírsággal sújtotta a Ferencváros a fegyelmeztetlen Hádát. Hádát, a Ferencváros válogatott kapusát, a klub fegyelmi bizottsága súlyos pénzbírsággal sújtotta a csapat keleti pályáján tanúsított sportszerűtlen magaviseletéért

Rádió

SZERDA, JANUÁR 18

Bucuresti. 6.35: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok, 12: Hanglemezek, 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, 13.10: Déli hangverseny, 14.10: Hírek, 14.30: A hangverseny folytatása, 15.10: Közlemények, 13: Időjelzés, időjárásjelentés, 18.02: Luceafáru jazzzenekar, 18.45: Szalonzene, 19.50: Művészeti krónika, 20.30: Hanglemezek, 21: Prof. A. Popovici-Báznosanu előadása 21.15: Szalonzene, 21.40: Hrisache Popescu dirigatóság és Ion Filionescu zongorázik, 22: Hírek, sport, 22.15: 22.15: Schumann-lemezek, 23: Hírek, 23.15: Vasile Julea zenekara, 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána Étrend, közlemények, 11: Hírek, 10.15: Felolvasások, 1.10: Suki Tóni cigányzenekara, 1.30: Hírek, 2.30: Hanglemezek, 3.35: Hírek, 5.15: Dák-féltóra, 5.45: Hírek, 6: Előadás, 6.30: R. Molnar Anna hárfázik, 6.50: Yecsey Zoltán előadása, 7.20: Farkas Sándor cigányzenekara, 8.05: Hírek, 8.30: Az Operaház előadásának közvetítése, „Háry János”. Daljáték négy kalandban, 10.10: Hírek, 11: Hírek német és olasz nyelven, 11.50: Hírek angol és francia nyelven, 12.10: Szalonzene, 1.05: Hírek.

Bécs, 20: Portugál zene, 21.15: Szórakoztató zene, 22: Szimfonikus hangverseny, 23.30: Bécsi zene, Belgrad, 19.15: Lemezek, 22: Népdalok, 23.15: Lemezek.

Milánó, 20.20: Lemezek, 22: Zongorakettős, 23: Operatársulatok, 24.15: Táncczene, Strassburg, 19.20: Lemezek, 20.30: Szórakoztató zene, 22.15: Lemezek, 22.30: Zenekari hangverseny, 24.45: Lemezek.

Varsó, 20: Könyvű zene és harmonikaszólo, 22: Chopin-művek, 23: Lemezek.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 19.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok, 12: Országóra, 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, 13.10: Déli hangverseny, 14.10: Hírek, 14.30: A hangverseny folytatása, 15.10: Közlemények, 18: Gyermekóra, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Kulturális aktualitások, 19.15: Lucretia Popovici-Pretorian zongorázik, Al. Theodorescu hegedű és Ion Fotino gordonkázik, 19.40: Enekhangverseny, 20: Prf. Gh. Operescu előadása, 20.20: Grigoras Dinicu zenekara, 21.15: Szimfonikus hangverseny, 22.20: Hírek, sport, 22.40: A hangverseny folytatása, 23.15: Zenekabaré, 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána Étrend, közlemények, 9.40: Hírek, 10: Oszlávnyelvű görög katolikus szentmise, 11.40: Vízkeresztű vízzenélés az Ung partján, Közvetítés Ungvárról, 1.10: Szmirnov Szergej balalajkazenekara, 1.30: Hírek, 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés, 2.30: Beszkárt-zenekar, 3.35: Hírek, 4: Elelmiszerek, 4.15: Itt a farsang, Előadás, 5.45: Mezőgazdasági féltóra, 6.20: Táncclemezek, 7: Az Indiai óceán, Felolvasás, 7.30: Jancsin Ferenc zenekara, 8.20: Perti Pali és cigányzenekara, 9.10: „A Cornevillei harangok”, Operett három felvonásban, 10.20: Hírek, 11.35: Időjárásjelentés, Majd: Hírek német és olasz nyelven, 12.15: Hírek angol és francia nyelven, 12.25: Kurina Simi és cigányzenekara, 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: Rossini-Respighi: A bűvös bolt, Balettzene hanglemezzel, 7: Táncclemezek, 7.30: Angol nyelvoktatás, 8.05: Perti Pali és cigányzenekara, 8.10: Cézanne művészete, Előadás, 9.10: Szalonzene, 10: Hírek.

Bécs, 19.15: Zene, 20: Hangjáték, 22: Operaelőadás.

Belgrad, 19.15: Szimfonikus hangverseny, 21: Orszádalok, 21.45: Népdalok, 22: Havai gitár, 22.30: Jugoszláv dalok, 23.15: Zongorajáték.

Milánó, 18.15: Enek, 22: Operaelőadás.

Strassburg, 20.30: Orgona zene, 21.30: Zenekari hangverseny, 23.15: Lemezek, 24.45: Lemezek.

Varsó, 20: Szórakoztató zene énekszámokkal, 22.30: Szőlőstangverseny, 22.50: Táncclemezek, 24.05: Lengyel zene.

Gyilkosság a moziban

Mindenki, aki már most előfizet, február elsejéig ingyen kapja a lapot

a Déli Hírlap regényének címe, melynek közlését JANUÁR 22-én megjelenő számunkban kezdjük meg

Felfedezték a világ legboldogabb szigetét

„Senos Ayresből írják: Argentínát is ellepték a legutóbbi hónapokban Európa emigránsai. Nemcsak a nagy városokat, de a kisebb községeket és telepeket is felkutatják az új egzisztenciát keresők, akik még az argentinok számára is teljesen ismeretlen, vagy alig ismert helyeket fedeznek fel. Így érkezett egy bécsi orvos és felesége — ugyszólván a véletlen folytán —

az Atlanti-óceán egy regényes kis szigetére, amelyen ezideig összesen hét család élt a legnagyobb boldogságban és gondtalanságban.

A szigetet Tristan da Cunha portugál admirálisról nevezték el. Tristan da Cunha és a szomszédos apróbb szigeteken hosszú évtizedekig csak tengeri kalózok laktak. 1816-ban azután Captownból jövet a sziget előtt horgonyt vetett egy angol hajó, hogy a földterületet

a brit birodalom nevében birtokba vegye. Az angolok figyelme alighanem Napoleonnal kapcsolatban fordult a szigetcsoport felé, mikor a száznapos uralom után „biztos” helyet kerestek a császár fogvatartására.

AZ ELSŐ TELEPÜLŐK

1817-ben egy William Galss nevű angol tüzérkapitány telepedett le elsőnek feleségével és két gyermekével. Őt aztán több angol tengerész, majd egy Amm nevű norvég hajóskapitány követte. A sziget lakói a legutóbbi években már kétszázra szaporodtak fel. Ezek hét család tagjai, illetve leszármazottjai. Az angol kormány többször megkísérelte, hogy Dél-Afrikába telepítse át a sziget lakóit, ezek azonban ellenálltak az áttelepítési kísérletnek s

az angol kormány is belenyugodott ebbe a helyzetbe.

1932-ben Carlisle angol hadihajóorvos egészségügyi vizsgálatot végzett a szigeten.

Az eredmény egészen meglepő volt. Tristan da Cunha a gyermekek körében egyetlen angolkoros sincs. Ismeretlen a fültömírigy, a bányahimlő, a vörheny, a számarkőhögés és a diftéria is. A sziget lakói feltűnően magas kort érnek el. Nem ritka a kilencven éven felüli ember.

1934. és 37. között mindössze egy halálozás történt, az is baleset következtében.

Meg kell jegyezni, hogy csak Tristan szigetén laknak emberek, a többi környező sziget teljesen néptelen. A kis közösség feje Harold Wilde angol kántor, aki egy személyben orvosa, tanítója, postamestere is a szigetnek. A lakók az értékebb cikkeket, az élelmiszereket és ruhaneműket közös raktárban tartják s a lelkész kéthetenként osztja ki a lakosok között mindazt, amire szükségük van.

Pénzre itt nincs szükség

— nem is élnek vele. A legnagyobb kincs: a liszt, dohány, só, gyufa és cukor. Alkoholt egyáltalán nem fogyasztanak.

A villany, telefon és rádió is elkerülte még Tristan szigetét. Ujság sincs.

Világításra a tengeri elefánt zsírából készült olajat használják.

A lakosság legnagyobb szórakozása: a gramofon. Néhány hónap óta már rádiófelvevőkészülék is van a szigeten, de egyelőre nem működik, mert nincs villany. A gramofon mellett a tánc- és a játékdél-

utánok szórakoztatják a tristani lakosokat.

A bécsi orvos jelentése szerint a tristaniak rendkívül vallásos életet élnek.

Rögzeltetve ugyszólván az egész sziget népe részvesz a Szűz Mária-kápolna istentiszteletén és harmóniumkísérettel zengenek hálát az Istennek, hogy itt élhetnek a „megelégedés szigetén...” A sziget lakói angolul beszélnek s miután nagyon sok skót, holland, olasz és amerikai eredetű van közöttük, egész sajtós nyelvjárás alakult ki Tristonon.

MINDEN HELY MEGTELT!

A hét család elsősorban burgonyatermeléssel foglalkozik. A kezdetleges állattenyésztést: néhány ökör és juh jelzi. Annál népszerűbb és hasznosabb a halászat, amelyre nagy lehetőség kínálkozik.

Persze még ez sem lenne elég a sziget lakóinak megélhetésére, ha Captownban nem alakult volna egy jótékony társaság, amely a tristaniakat évről-évre ellátja szeretetadományokkal. Ez a társaság évente egy jól megrakott hajót küld a szigetre ruhával, szappannal, konzervekkel, könyvekkel és új gramofonlemezekkel.

Wilde angol kántor, a sziget feje megmagyarázta a bécsi orvosnak, hogy a Tristan aligha tudja az új bevándorlók megélhetését biztosítani s inkább azt tanácsolja, hogy a közeli Csalogány-szigetekre menjenek, ahol ugyanazok az éghajlati viszonyok, mint Tristan da Cunha, viszont nagyobb a termelési lehetőség. Még sok teljesen lakatlan sziget van az Atlanti-óceánnak ezen a részén, ahol néhány ezer ember élhetne gondatlanul, — persze teljesen elszakadva a civilizációtól.

A civilizációtól egyébként sem lelkesednek túlzottan a tristaniak... Ujabbban ugyanis az amerikai kéjutazókat szállító hajók mind gyakrabban megállnak a szigetenél, ez bizonyos jövedelmet is hajt, de Tristan lakói szívesen lemondanak erről, csak ne halljanak háborúról, politikáról, gyűlölködésről és fajok, felekezetek harcáról...

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő, gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt leu. minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala. Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kütt. — Nógrády-trafik, (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Gagóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon 5—13.

Alkalmazás

Tiszta bejárónő reggeli órákra Gyárváros elejére idősebb házaspárhoz azonnalra felvéteik. Cím III. Str. 3 August 27. földszint jobbra. 597

Lakás

Keresek központi fekvésű 4—5 helyiségből álló lakást, tiszta szuterén is. „Állandó lakó” jellegre a kiadóba. 601

Hónapos szobák Lei 1.300-ért Splendid szállodában. 2856

Ötszobás másodemeleti úri lakás Boulevard Duca 6 szám alatt kiadó. Érdeklődni a Magyar Általános Hitelbank fiókjánál Timisoara. 603

Bátorozott szobát keres intelligens öreg úrnő, teljes ellátással, lehetőleg az I. kerületben. Címeiket kérem a kiadóba leadni. 334

Kétszobás lakás február 1-re keresetek. Címeiket „1500” jellegre a kiadóba kérem. 335

Ada-Kalehról Rahát (szultánkenyér)

Legfinomabb rózsa, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kimérve, vagy szén kivitelű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab, vagy anróra vázva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban, postán, vagy vasúton promt szállít

Matics Mihály, Orşova
Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Állást keres

Zsúrokra, nagy vacsorákra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Zsuzsa III., Str. Diaconul Coresi. 24. 593

Mosást, vasalást, takarítást vállalom szorgalmas fiatalasszony. Cím a kiadóban. 2848

Adás-vétel

Téli férfiöltöny eladó IV. Str. Ion Brătianu 29. III. em., ajtó 2. 596

Veszek mélyített ezüst tészta tálat, hozzávaló sosierrel. Címeiket súly és ármegjelöléssel a kiadóba kérem leadni. 604

Hirdessen a
DÉLI HIRLAP-ban

1939. EVI LIPCSEI TAVASZI VASÁR

Kezdeté: március 5.

Minden felvilágosítást megad a

LEIPZIGER MESSAMT

LEIPZIG - Németország

és

Angerbauer Jenő tb. képviselő, Timişoara, I. Strada
Gen. Praporgescu 2. — Telefon: 25—36.

60% utazási
kedvezmény
az összes német
vasúti vonalakon

Köszönyt nyilváníthatás

Mindazoknak, akik szeretett férjem,

Id. SZIKLAI JÁNOS ur

nyugalmozott főmozdonyvezető

elhunyta alkalmából részvényt nyilatkozatukkal felkerestek, továbbá a temetésen való megjelenésükkel és virágadományaikkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mondunk. Különösen köszönjük Schemmel evangélikus lelkész úrnak, Gugberg úrnak a megható búcsúztatót, Czibesz nyug. főkalauznak a szívhez szóló beszédet, továbbá a vasutas temetkezési egyesületnek, a Viribus-Unitis egyesületnek és az egykori kartársainak a meleg együttérzést.

A gyászoló család.